

Parnični postupak — sudska praksa Bosne i Hercegovine (1. dio)

Rok za podnošenje zahtjeva za oslobađanje od troškova sudske takse

Pravo na podnošenje zahtjeva za oslobađanje od plaćanja troškova sudske takse pripada parničnim strankama do pravosnažnog okončanja spora.

Iz obrazloženja:

I prema ocjeni drugostepenog vijeća nije osnovan zahtjev tužitelja za oslobađanje od troškova plaćanja sudske takse, ali ne iz razloga na kojima je prvostepeni sud zasnovao ožalbeno rješenje.

Naime, prvostepeni sud je odbio zahtjev da tužitelja oslobodi troškova plaćanja sudske takse uslijed činjenice da nije dokazao da je slabog imovnog stanja i da je o obavezi tužitelja na plaćanje već pravosnažno odlučeno. Istaknuti zaključci prvostepenog suda zasnovani su na pogrešnoj primjeni materijalnog prava i pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju.

Razlog za odbijanje prijedloga tužitelja, sud nalazi u činjenici da ne ispunjava uslove propisane u članu 337. stav 1. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH, a koji se odnosi na imovno stanje koje potvrđuje da izmirenje troškova sudske takse šteti izdržavanju tužitelja i njegove porodice. Prije utvrđivanja ispunjavanja uslova za oslobađanje od troškova, prvostepeni sud je propustio cijeliti da je tužitelj zahtjev za oslobađanje od troškova podnio nakon pravosnažnosti presude donesene u postupku u kojem je nastala taksena obaveza. Prijedlog za oslobađanja od plaćanja sudske takse stranka, kao i svaki drugi zahtjev u vezi s glavnom stvari i sporednim potraživanjima, parnične stranke mogu isticati samo tokom trajanja postupka. Kako se parnica završava pravosnažnošću odluke, to tužitelju pripada pravo na postavljanje zahtjeva do pravosnažnog okončanja spora, što je tužitelj propustio učiniti u konkretnoj parnici koja je okončana donošenjem drugostepene presude dana 21.12.2017. g., a tužitelj je zahtjev za oslobađanje troškova podnio dana 15.02.2018. g..

Proizilazi da tužitelj neosnovano zahtijeva oslobađanje od troškova plaćanja sudske takse na tužbu i presudu jer je istaknut nakon pravosnažnog okončanja spora, a ne iz razloga koje je naveo prvostepeni sud. Međutim, propust prvostepenog suda nije uticao na pravilnost odluke o odbijanju zahtjeva, pa je drugostepeno vijeće nakon otklanjanja ukazanog nedostatka, odbilo žalbu i potvrdilo ožalbeno rješenje.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja broj: S1 3 P 019906 18 Gž 2 od 23.04.2018. g.)

<—>

Zloupotreba procesnih prava

Zloupotrebu procesnih prava parnična stranka vrši kada pasivnim držanjem u parnici, izbjegavanjem postupanja po nalogu suda ili djelimičnim ispunjenjem s nerelevantnim opravdanjem, iskorištava činjenicu da je u isključivom posjedu tražene dokumentacije.

Prema zaključku vijeća, u konkretnom sporu, ostvareni su uslovi za primjenu člana

343. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH, koji je prvostepeni sud pravilno primijenio.

Naime, citirana odredba sankcioniše stranku ukoliko svojim parničnim radnjama teže zloupotrijebi prava koja su joj priznata procesnim zakonom. Tužena je bila dužna dostaviti po nalogu Suda određenu poslovnu dokumentaciju koja se odnosi na broj zaposlenih i angažovanih u određenom vremenskom periodu. Kako se ova dokumentacija nalazi u posjedu tužene, Sud je primjenom člana 102. stav 1. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH imao osnova da naloži tuženoj da u svrhu vještačenja dostavi određenu dokumentaciju. Tužena je imala pravo shodno stavu 3. citiranog člana da uskrati podnošenje isprava iz zakonom propisanih razloga. Međutim, ovo pravo tužena nije iskoristila nego je pasivnim držanjem, izbjegavanjem postupanja po nalogu Suda, djelimičnim ispunjenjem i davanjem nerelevantnih opravdanja, zloupotrebjavala činjenicu da je u isključivom posjedu tražene dokumentacije. Izbjegavajući dostaviti traženu dokumentaciju bez korištenja prava da uskrati podnošenje isprave na zakonit način, tužena se nije savjesno koristila pravima koja su joj priznata zakonom, a što je bila dužna prema odredbi člana 14. citiranog Zakona.

Zloupotreba procesnih prava postoji kada stranka koristi svoja procesna prava da bi odugovlačila postupak ili šikanirala svog protivnika, pa i sud. Stoga je i drugostepeno vijeće zaključilo da sve okolnosti konkretnog slučaja ukazuju da je tužena zloupotrijebila prava priznata procesnim zakonom i da je pobijano rješenje o novčanom kažnjavanju pravilno i zakonito.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja broj: S1 3 P022591 19 Gž od 14.02.2019. g.)

Presuđena stvar

Nema uslova za primjenu instituta res judicata u slučaju kada je pravosnažno okončan spor u kome je poništena odluka poslodavca po tužbi jednog zaposlenika, niti su ostvarene zakonske pretpostavke za odbacivanje tužbe drugog zaposlenika usmjerene na poništenje iste odluke, jer ne postoji identitet parničnih stranaka.

Iz predmeta spisa proizilazi da su konkretni spor i parnica koja je pravosnažno okončana pod brojem S 1 P 028623 18 P proizašli iz istog životnog događaja i da su zasnovani na istom osnovu. Nadalje, proizilazi da je pravosnažno okončani spor pokrenuo Š. S. i da u ovom sporu nije učestvovala tužiteljica kao stranka, pa time nije ostvaren prvi uslov za postojanje presuđene stvari, a to je identitet stranaka. Stoga okončanje ovog spora nema uticaja na tužiteljicu bez obzira što je i njena tužba usmjerena protiv istog tuženog i što se tužbeni zahtjevi djelimično podudaraju. Ovo iz razloga jer se pravosnažnost presude ne odnosi na treća lica ukoliko nisu univerzalni ili singularni nasljednici parničnih stranaka na koje je prešlo pravo ili obaveza ili presude.

Iz predmeta proizilazi da ne postoji ni identitet tužbenih zahtjeva. Naime, i tužiteljica i Š. S. osporavali su istu odluku o imenovanju na mjesto urednika Dokumentarnog savremenog programa, ali su osporavali i odluku o odbijanju žalbe. Prvostepeni sud je kod utvrđivanja identiteta tužbenih zahtjeva propustio cijeliti da se drugi dio tužbenog zahtjeva odnosi na različite drugostepene odluke i da se ne radi o istom zahtjevu.

Kod utvrđenja da je osporavana odluka o imenovanju poništena pravosnažnom odlukom i da je naloženo ponovo provođenje postupka izbora, prvostepeni sud je cijenio postojanje pravnog interesa tužiteljice za vođenje parnice. Postojanje pravnog interesa cijeni se samo kod tužbi za utvrđenje kako je to propisano članom

21. stav 2. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH. Tužba za zaštitu prava iz radnog odnosa je preobražajnog karaktera, dakle radi se o konstitutivnoj tužbi za čije podnošenje nije uslov postojanje pravnog interesa, niti se njena dozvoljenost cijeni iz tih razloga.

Budući da propuste prvostepenog suda drugostepeno vijeće ne može otkloniti, to je primjenom člana 194. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH žalba uvažena, pobijano rješenje ukinuto i predmet vraćen na ponovno odlučivanje.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će zakazati glavnu raspravu, provesti usvojene dokaze i donijeti meritornu odluku, imajući u vidu da je nakon podnošenja konkretne tužbe prestala važnost odluke o imenovanju čije se poništenje traži, te cijeneći razloge za osporavanje zakonitosti odluke o žalbi čije poništenje tužiteljica također zahtijeva.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja broj: S1 3 P 028650 19 Gž od 03.09.2019. g.)

Dopuštenost revizije

Zakon o izvršnom postupku isključio je mogućnost izjavljivanja revizije, pa u postupku provedenom primjenom odredbi citiranog Zakona, nema mjesta ocjeni ispunjavanja uslova za izjavljivanje revizije propisanih odredbama Zakona o parničnom postupku.

Postupak određivanja privremene mjere radi obezbjeđenja nenovčanog potraživanja se provodi primjenom odredbi člana 247. do 256. Zakona o izvršnom postupku pred Sudom BiH. Stoga se i u pogledu ulaganja pravnih lijekova izjavljenih protiv rješenja Suda, saglasno odredbi člana 253. navedenog Zakona, imaju primijeniti odredbe Zakona o izvršnom postupku. Naime, protiv rješenja sudije pojedinca donesenih na osnovu odredbi Zakona o izvršnom postupku pred Sudom BiH mogu se izjaviti žalba i prigovor (ako je rješenje o izvršenju doneseno na osnovu vjerodostojne isprave), kako to propisuje odredba člana 11. navedenog Zakona.

U predmetnom slučaju, tužitelj je na rješenje drugostepenog vijeća Suda BiH izjavio reviziju – vanredni pravni lijek smatrajući da je revizija dopuštena u smislu odredbe člana 204. stav 2. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH jer označena vrijednost spora u vrijeme podnošenja tužbe iznosi 31.050,00 KM, odnosno da je ispunjen uslov iz člana 204. stav 3. istog Zakona – radi pravne prakse.

Prema shvatanju revizionog vijeća, revident gubi iz vida da se radi o rješenju za određivanje privremene mjere obezbjeđenja nenovčanog potraživanja koji postupak se vodi prema odredbama Zakona o izvršnom postupku pred Sudom BiH.

Odredba člana 12. Zakona o izvršnom postupku pred Sudom BiH jasno propisuje da u izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja, revizija i ponavljanje postupka nisu dopušteni, osim kada se ponavljanje postupka traži u slučaju iz člana 51. stav 6. navedenog Zakona.

Dakle, u konkretnom slučaju, obzirom da je izjavljivanje vanrednog pravnog lijeka isključeno navedenom zakonskom odredbom, to reviziono vijeće nije niti cijenilo dopuštenost revizije u smislu odredbe člana 204. stav 2. i 3. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH, pa su stoga navodi tužene o nedopuštenosti izjavljene revizije osnovani u cijelosti.

Radi izloženog, odlučeno je kao u izreci rješenja primjenom odredbe člana 214. stav 1. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja broj: S1 3 P 032804 19 Rev od 13.11.2019. g.)

Na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH održanoj dana 9.10.2019. godine, zauzet je i usvojen

PRAVNI STAV

“Tužitelj je prekludiran tužbom u pogledu označavanja vrijednosti spora ako se tužbeni zahtjev ne odnosi na novčani iznos. Tako naznačenu vrijednost spora ovlašten je mijenjati samo sud, pod uslovima propisanim odredbom člana 321. stav (3) ZPP.”

Broj predmeta: 65 0 P 115867 19 Rev

Član 217. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku

PROCESNO JE OVLAŠTENJE DRUGOSTEPENOG SUDA DA CIJENI POTREBU ODRŽAVANJA RASPRAVE PRED TIM SUDOM.

Neosnovano revident navodi da je drugostepena presuda nezakonita jer je donesena bez održavanja rasprave u smislu člana 217. ZPP-a.

U odnosu na ovaj prigovor revidentu se ukazuje da drugostepeni sud odlučuje o žalbi u sjednici vijeća ili na osnovu održane rasprave, kako je propisano članom 217. stav 1. ZPP-a. Kad vijeće drugostepenog suda cijeni da je radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno da se pred drugostepenim sudom utvrde nove činjenice ili izvedu novi dokazi ili ponovo izvedu već izvedeni dokazi, zakazat će raspravu u smislu odredbe iz člana 217. stav 2. ZPP-a, što u konkretnom slučaju nije bili potrebno. Iz sadržaja i smisla navedene zakonske odredbe proizilazi da drugostepeni sud ima procesno ovlaštenje, a ne obavezu zakazivanja rasprave, zbog čega su neosnovani navodi tuženog kojima ukazuje na nezakonitost pobijane presude iz tih razloga.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 49 0 Rs 026963 15 Rev od 10.05.2018. godine)

Član 247. stav 2. u vezi sa članom 301b. Zakona o parničnom postupku

NEDOZVOLJENA JE REVIZIJA KOJU JE IZJAVILA STRANKA PRAVNA OSOBA PUTEM ZAKONSKOG ZASTUPNIKA – DIREKTORA, KOJI NEMA POLOŽEN PRAVOSUDNI ISPIT.

U konkretnom slučaju prvotuženi je podnio reviziju putem punomoćnika –direktora i glavnog generalnog inspektora koji je po Zakonu o unutrašnjim poslovima Federacije BiH (Sl. novine F BiH broj 49/05) ovlašten ga zastupati.

Međutim, kako zakonski zastupnik prvo-tuženog nema položen pravosudni ispit (dokaz o navedenom nije dostavio ni nakon poziva suda), a što je uslov koji zakonski zastupnik mora imati za podnošenje revizije u smislu naprijed citirane odredbe člana 301b. stav 2. ZPP, to je revizija nedozvoljena prema odredbi člana 247. stav 2. ZPP.

Prvo-tuženi je dana 19.12.2017. godine dostavio sudu punomoć za advokata S.S. za zastupanje u revizijskom postupku od 20.03.2017. godine i reviziju sačinjenu po ovom punomoćniku.

Međutim, revizija koju je prvo-tuženi izjavio putem punomoćnika advokata S.S. nije blagovremena.

Naime, advokat S.S. nije zastupao prvo-tuženog tokom postupka, nego mu je punomoć prvo- tuženi dao nakon što je primio drugostepenu presudu, pa se rok za podnošenje revizije računa od dana prijema drugostepene presude od strane prvo-tuženog lično.

Kako je prema podacima u spisu prvo-tuženi drugostepenu presudu primio dana 08.03.2017. godine, a reviziju putem punomoćnika advokata je izjavio dana 19.12.2017. godine (preporučenom pošiljkom) to je revizija predata sudu izvan roka za izjavljivanje revizije od trideset dana propisanog članom 237. stav 1. ZPP, pa je ista neblagovremena.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 Rs 400752 17 Rev od 15.03.2018. godine).

Član 16. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku

Član 4a. tačka 3. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba

Član 3., član 12. stav 3., član 14., član 16. i član 17. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH

KONAČNA ODLUKA VLADE FEDERACIJE BIH O RAZRJEŠENJU UPRAVNOG ODBORA FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOSŁJIVANJE SE NE MOĐE PREISPITIVATI U PARNIČNOM POSTUPKU, JER PREMA ODREDBAMA ZAKONA O MINISTARSKIM, VLADINIM I DRUGIM IMENOVANJIMA ZA TO PREISPITIVANJE NIJE PROPISANA SUDSKA ZAŠTITA.

Imajući u vidu navedene odredbe Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH i činjenice konkretnog predmeta, ovaj sud ocjenjuje da je jedina zaštita u postupku imenovanja i razrješenja predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda za zapošljavanje, koja je propisana Zakonom o imenovanju, prigovor koji može podnijeti bilo koje zainteresovano lice (ili član javnosti) odgovornom javnom službeniku, te postupak zaštite ljudskih prava pred Uredom Ombudsmena. Kontrola zakonitosti se konačno završava upućivanjem nalaza i preporuka Ureda Ombudsmena Parlamentu Federacije BiH kao zakonodavnom tijelu, čije zakone i propise izvršava Vlada Federacije BiH (tuđena u konkretnom slučaju).

Prema tome nema osnova da se konačna odluka o razrješenju, koja je objavljena u Službenim novinama Federacije BiH, preispituje u parničnom postupku, pošto odredbama navedenog zakona za to preispitivanje nije propisana sudska zaštita.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 235156 18 Rev od 20.12.2018. godine).

Član 61. a) do 61. f) Zakona o parničnom postupku

PRVOSTEPENI SUD ZA RJEŠAVANJE SPORNOG PRAVNOG PITANJA RJEŠENJEM MOĐE ODBITI PRIJEDLOG STRANKE KAO NEDOPUŠTEN, A PROTIV TOG RJEŠENJA NIJE DOZVOLJENA POSEBNA ŽALBA, JER SE RADI O RJEŠENJU KOJIM SE UPRAVLJA POSTUPKOM.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 Rs 311163 17 Spp od 20.12.2017. godine).

Član 1. i 16. stav 1. Zakona o parničnom postupku

U POGLEDU POTRAĐIVANJA ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U ODNOSU NA OBVEZNIKA PLAĆANJA OBAVEZE PO OSNOVU DOPRINOSA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE UTVRĐENIM SPORAZUMOM O PORAVNANJU I OBROČNOJ OTPLATI DUGA KOJIM OVAJ PRIZNAJE DUGOVANJA PREMA ZAVODU IZ OVOG OSNOVA I OBAVEZUJE SE DA ĆE NAVEDENI IZNOS ISPLATITI TUĐITELJU PREDSTOJI SUDSKA NADLEĐNOST.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 68 0 Ps 020137 15 Rev od 19.12.2017. godine).

Član 56. stav 1. Zakona o parničnom postupku

PРАВНА КВАЛИФИКАЦИЈА СПОРА ЈЕ ПРЕТПОСТАВКА ПО КОЈЕМ ЋЕ СЕ ЗАКОНУ ОЦЈЕНЈИВАТИ ПРИГОВОР ЗАСТАРЕ.

АКО ЈЕ СПОР ВОЂЕН КАО МЈЕНИЧНО-ПРАВНИ, ПРИМЈЕНЈИВАТ ЋЕ СЕ ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О МЈЕНИЦИ, А АКО ЈЕ ПОТРАЖИВАЊЕ ЗАСНОВАНО НА УГОВОРНОМ ОДНОСУ И АКО ЈЕ СПОР ВОЂЕН КАО ГРАЂАНСКО-ПРАВНИ СПОР, ЗА ОЦЈЕНУ

ПРИГОВОРА О ЗАСТАРИ РЕЛЕВАНТНЕ СУ ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О ОБЛИГАЦИОНИМ ОДНОСИМА – ПОСТУПЦИ СУ ОДВОЈЕНИ И НЕ МОГУ СЕ КОМБИНОВАТИ.

ПРЕИНАКА ТУЖБЕ ПРОМЈЕНОМ ИСТОВЈЕТНОСТИ ЗАХТЈЕВА, НА НАЧИН ДА ЈЕ ПРОМЈЕНЈЕНА ПРАВНА КВАЛИФИКАЦИЈА СПОРА ИМА ЗА ПОСЛЈЕДИЦУ ДА СЕ ТУЖБА СА РАНИЈИМ ЗАХТЈЕВОМ СМАТРА ПОВУЧЕНОМ И ПАРНИКА У ПОГЛЕДУ ТОГ ЗАХТЈЕВА ГАСИ.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 51 0 P 089300 16 Rev od 16.03.2017. godine).

Član 318. stav 1. Zakona o parničnom postupku

КАДА ТУЖИТЕЛЈ У ТУЖБИ ПОСТАВИ САМО ТУЖБЕНИ ЗАХТЈЕВ КОЈИ ЈЕ НЕНОВЉАНИ И У ТУЖБИ ОЗНАЧИ ВРИЈЕДНОСТ СПОРА, А НАКНАДНО ПОСТАВИ И НОВЉАНИ ЗАХТЈЕВ И ОБА ЗАХТЈЕВА СЕ ЗАСНИВАЈУ НА ИСТОЈ ЧИНЈЕНИЧНОЈ И ПРАВНОЈ ОСНОВИ, ВРИЈЕДНОСТ СПОРА СЕ ОДРЕЂУЈЕ ЗБИРОМ ОЗНАЧЕНЕ ВРИЈЕДНОСТИ СПОРА И НОВЉАНОГ ТУЖБЕНОГ ЗАХТЈЕВА КОЈИ ЈЕ НАКНАДНО ПОСТАВЉЕН.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 51 0 P 066747 15 Rev od 15.06.2017. godine).

Član 54. i 67. stav 1. tačka 7. Zakona o parničnom postupku

ПОСТОЈАЊЕ ПРАВНОГ ИНТЕРЕСА ЈЕ ПРОЦЕСНА ПРЕТПОСТАВКА ЗА ДОПУШТЕНОСТ МЕРИТОРНОГ СУЂЕЊА У ПРВОСТЕПЕНОМ ПОСТУПКУ У ОДРЕЂЕНОЈ ПРАВНОЈ СТВАРИ, А НЕ МАТЕРИЈАЛНО-ПРАВНА ПРЕТПОСТАВКА ЗА УСВАЈАЊЕ ИЛИ ОДБИЈАЊЕ ТУЖБЕНОГ ЗАХТЈЕВА.

СУД МОЖЕ ИСПИТИВАТИ ПОСТОЈАЊЕ ПРАВНОГ ИНТЕРЕСА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ТУЖБЕ ЗА УТВРЂЕЊЕ САМО ПРИЈЕ ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ О ТУЖБЕНОМ ЗАХТЈЕВУ. У ЖАЛБЕНОМ ПОСТУПКУ ТАЈ ПРИГОВОР ЈЕ ИСКЉУЧЕН.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 53 0 P 009463 15 Rev 2 od

09.06.2016. godine)

Član 155. Zakona o parničnom postupku

OKOLNOST DA SE STRANKA NE SLAŽE SA POTPUNIM I JASNIM NALAZOM I MIŠLJENJEM VJEŠTAKA NIJE RAZLOG DA SUD U SMISLU ODREDBE ČLANA 155. STAV 3. ZPP ODREDI DRUGOG VJEŠTAKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 36 0 P 000439 14 Rev od 12.05.2016. godine)

Član 186. stav 1. i član 189. Zakona o parničnom postupku

AKO JE SUD U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 186. STAV 1. ZPP ODLUČIO DA PRESUDU DOSTAVI STRANCI NA NAČIN PREDVIĐEN ODREDBAMA TOG ZAKONA O DOSTAVI, ONDA SUD NIJE OVLAŠTEN DA SAM ODREĐUJE POČETAK ROKA ZA PODNOŠENJE PRAVNOG LIJEKA, JER JE POČETAK TOG ROKA ODREĐEN IMPERATIVNOM ODREDBOM ČLANA 189. ZPP.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 64 0 P 021466 13 Rev od 25.08.2016. godine)

Član 221. Zakona o parničnom postupku

KOEFICIJENT SLOŽENOSTI POSLOVA UTVRĐUJE SE U ODGOVARAJUĆEM IZVORU RADNOG PRAVA (GKU, PRAVILNIK O RADU, UGOVOR O RADU ITD.) PA UTVRĐIVANJE OVOG KOEFICIJENTA U SUDSKOM POSTUPKU JE U DOMENU PRIMJENE MATERIJALNOG PRAVA, A NE UTVRĐIVANJE ČINJENICA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 58 0 Rs 038208 14 Rev od 14.01.2016. godine)

IZMIJENJENO SHVATANJE TUŽITELJA ILI SUDA O TOME KOJE BI PRAVNE PROPISE TREBALO PRIMIJENITI PRILIKOM RJEŠAVANJA TUŽBENOG ZAHTJEVA SAMO PO SEBI NE PREDSTAVLJA PREINAKU TUŽBE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 Ps 002298 14 Rev od 14.07.2015. godine)

PRAVNI STAVOVI USVOJENI U POSTUPKU RJEŠAVANJA SPORNIH PRAVNIH PITANJA

U PARNICAMA POVODOM TUŽBENOG ZAHTJEVA ZAPOSLENICE ZA ISPLATU NOVČANE NAKNADE ZA VRIJEME TRUDNIČKOG BOLOVANJA U SLUČAJU KADA KANTON NIJE DONIO PROPIS KOJIM SE UREĐUJE NAKNADA UMJESTO PLAĆE ŽENI-MAJCI U RADNOM ODNOSU ZA VRIJEME DOK ODSUSTVUJE SA POSLA RADI TRUDNOĆE, POROĐAJA I NJEGE DJETETA, ZAPOSLENICA-MAJKA ZA VRIJEME PORODILJNOG ODSUSTVA OSTVARUJE PRAVO NA NAKNADU PLAĆE U SKLADU SA ČLANOM 47. STAV 1. ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU F BiH.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 56 0 Rs 052400 16 Spp od 20.04.2016. godine)

1. UGOVORI O KREDITU ZAKLJUČENI IZMEĐU FIZIČKIH LICA I BANAKA U ŠVICARSKIM FRANCIMA, ČIJA JE ISPLATA IZVRŠENA U KM, U KOJOJ VALUTI SE VRŠI OTPLATA ANUITETA I PLAĆANJE KAMATA, PREDSTAVLJAJU UGOVORE SA VALUTNOM KLAUZULOM.

2. ZAKONOM O DEVIZNOM POSLOVANJU U FBIH PREDVIĐENA JE MOGUĆNOST ZAKLJUČENJA OVAKVIH UGOVORA IZMEĐU DOMAĆIH FIZIČKIH LICA I BANAKA, PA SE NE RADI O NIŠTAVOM PRAVNOM POSLU U SMISLU ČLANA 103. I 105. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA.

3. ODREDBA UGOVORA O KREDITU KOJA SE ODNOSI NA PROMJENLJIVU KAMATNU STOPU KOJA SADRŽI TAČNO ODREĐENJE FIKSNOG I VARIJABILNOG DIJELA KAMATNE STOPE JE DOVOLJNO ODREĐIVA S ASPEKTA PREDMETA OBAVEZE, PA NE PREDSTAVLJA NIŠTAVU ODREDBU U SMISLU ČLANA 47. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 58 0 P 135023 16 Spp od 25.05.2016. godine)

POLICIJSKI SLUŽBENICI MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA POSAVSKOG KANTONA, NEMAJU PRAVO NA ISPLATU RAZLIKE MANJE ISPLAĆENE PLAĆE U ODNOSU NA VISINU PLAĆE KOJA JE REGULISANA ODREDBAMA ZAKONA O PLAĆAMA I NAKNADAMA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 25 0 Rs 039917 16 Spp od 09.06.2016. godine)

DA JE SMRT STRANKE PRIJE UTUŽENJA NEDOSTATAK KOJI SE NE MOŽE OTKLONITI I DA SE TUŽBA U TAKVOM SLUČAJU TREBA ODBACITI BEZ POZIVANJA NA UREĐENJE.

DA U SLUČAJU POSTOJANJA NUŽNOG SUPARNIČARSTVA SMRT JEDNE OD STRANAKA NA ISTOJ STRANI, A PRIJE UTUŽENJA, DOVODI DO NEUREDNOSTI CIJELE TUŽBE I DA SE ISTA TREBA ODBACITI U CIJELOSTI.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 535313 16 Spp od 23.09.2016. godine)

1. PRAVNE POSLJEDICE POKRETANJA POSTUPKA FINANSIJSKE KONSOLIDACIJE NASTUPAJU DANOM STUPANJA NA SNAGU ODLUKE O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI PRIVREDNOG DRUŠTVA KONFEKCIJA

„BORAC“ D.D. TRAVNIK.

2. SVI POSTUPCI IZVRŠENJA KOJI SU POKRENUTI PRIJE STUPANJA NA SNAGU ODLUKE O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI PRIVREDNOG DRUŠTVA „BORAC“

D.D. TRAVNIK SE NASTAVLJAJU.

3. PRIJEDLOZI ZA POKRETANJE POSTUPKA IZVRŠENJA PODNIJETI NAKON STUPANJA NA SNAGU ODLUKE O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI PRIVREDNOG DRUŠTVA „BORAC“ D.D. TRAVNIK ĆE SE ODBACITI.

4. U SITUACIJI DA NADLEŽNI ORGAN VLASTI POSTUPI U SKLADU SA STAVOM

2. ČLANA 10. ZAKONA O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI, A NAD IMOVINOM DRUŠTVA SA VEĆINSKIM UČEŠĆEM DRŽAVNOG KAPITALA KOJE SE KONSOLIDUJE JE U TOKU POSTUPAK PRINUDNOG IZVRŠENJA, SUD BI MOGAO SPROVODITI IZVRŠENJA NA NOVČANIM POTRAŽIVANJIMA ODNOSNO NA RAČUNIMA IZVRŠENIKA, OSIM NA TZV. „NAMJENSKOM RAČUNU“ OTVORENOM U TOKU TRAJANJA POSTUPKA KONSOLIDACIJE.

5. U SITUACIJI KADA DRUŠTVO SA VEĆINSKIM UČEŠĆEM DRŽAVNOG KAPITALA ZA KOJE JE DONIJETA ODLUKA O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI NE ZAPOČNE IZMIRIVATI SVE SVOJE TEKUĆE FINANSIJSKE OBAVEZE U ROKU OD 60 DANA OD DANA DONOŠENJA ODLUKE IZ STAVA 1. (PROPISANO ČLANOM 8. TAČKA 5. ZAKONA), A NADLEŽNI ORGAN VLASTI NE DONESE ODLUKU KOJOM STAVLJA VAN SNAGE SVOJU ODLUKU O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI DRUŠTVA, PO PRIJEDLOZIMA ZA DOZVOLU IZVRŠENJA, KOJI SU PODNIJETI NAKON ISTEKA NAVEDENOG ROKA, UKOLIKO PODNOSILAC PRIJEDLOGA DOKAŽE DA JE ROK ISTEKAO, A IZVRŠENIK NIJE ZAPOČEO DA

IZMIRUJE SVE SVOJE TEKUĆE FINANSIJSKE OBAVEZE, SUD ĆE POSTUPITI NA NAČIN KAKO JE TO PROPISANO ZAKONOM O IZVRŠNOM POSTUPKU

(Odluka Vrhovnog suda Federacije BiH br. 51 0 Rs 068824 16 Spp od 30.09.2016. godine)

ODREDBE ČL. 23. I 59. PRAVILNIKA UNIS ENERGETIKE D.O.O. SARAJEVO I ODREDBA ČL. 31. TARIFNOG PRAVILNIKA IZ SEPTEMBRA 2013.GODINE, KOJE REGULIŠU PLAĆANJE „FIKSNOG TROŠKA“ PRIMJENJIVE SU DO DANA 04.01.2016.GODINE KADA JE POSTUPAJUĆI PO RJEŠENJU KONKURENCIJSKOG VIJEĆA, UNIS ENERGETIKA TE ODREDBE I UGOVORE O ISPORUCI TOPLOTNE ENERGIJE STAVILA VAN PRIMJENE.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije BiH br. 51 0 Mal 106961 16 Spp od 30.09.2016. godine)

PRODAJA NEKRETNINE SE SMATRA NEUSPJELOM AKO NA ZAKAZANO ROČIŠTE ZA JAVNU PRODAJU NE PRISTUPI NIJEDAN PONUĐAČ, AKO SU NA ODRŽANOM ROČIŠTU DATE PONUDE KOJE SE NE MOGU UZETI U RAZMATRANJE (ČLAN 89. STAV 2. I 4 ZAKONA O IZVRŠNOM POSTUPKU)¹⁴, I AKO PONUĐAČ ODUSTANE OD PONUDE, PA ĆE, SHODNO TOME, SUD ZAKAZATI SLJEDEĆE ROČIŠTE (DRUGO ILI TREĆE) ZA PRODAJU NEKRETNINE. MEĐUTIM, SUD ĆE U TOKU CIJELOG POSTUPKA NASTOJATI DA SE POSTIGNE NAJVIŠA TRŽIŠNA VRIJEDNOST I IZBJEGNE VELIKI I NEPOTREBNI PAD VRIJEDNOSTI, PA ĆE PRILIKOM DONOŠENJA ZAKLJUČKA O PRODAJI U SMISLU ODREĐABA 89. I 90. ZIP-A, A IMAJUĆI U VIDU VISINU POTRAŽIVANJA KOJE SE NAMIRUJE I UTVRĐENU VRIJEDNOST

NEKRETNINE, U SVAKOM KONKRETNOM SLUČAJU CIJENITI DA LI NEKRETNINA MOŽE BITI PRODATA ZA PONUĐENU CIJENU, PA AKO TO NE UTVRDI, PROGLASIT ĆE PRODAJU NEUSPJELOM.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije BiH br. 28 0 I 052479 16 Spp od 05.12.2016. godine)

MJENICA, KOJA NIJE PROTESTIRANA IAKO SADRŽI KLAUZULU „BEZ PROTESTA“ NE SMATRA SE VJERODOSTOJNOM ISPRAVOM.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 22 0 I 031405 16 Spp od 05.12.2016. godine)

Član 102. stav 1. Zakona o parničnom postupku

NE MOŽE SE TUŽITELJU STAVITI NA TERET DA DOKAZUJE ČINJENICE KOJE BI TUŽBENI ZAHTEJEV ČINILE NEOSNOVANIM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 23 0 P 003798 14 Rev od 05.02.2015. godine)

Član 126. Zakona o parničnom postupku

POSTOJANJE ADEKVATNE UZROČNOSTI IZMEĐU POSTUPKA LJEKARA, ODNOSNO MEDICINSKOG OSOBLJA I ŠTETE UVIJEK DOKAZUJE TUŽITELJ, ODNOSNO OŠTEĆENI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 43 0 P 019379 13 Rev od 23.03.2015. godine)

Član 127. Zakona o parničnom postupku

Član 195. i 201. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

KAD SUD ODLUČUJE O VISINI NAKNADE ŠTETE PREMA SVOJOJ OCJENI U SMISLU ČLANA 127. ZPP-a TADA U POGLEDU VISINE ŠTETE NE PRIMJENJUJE PRAVILO O TERETU DOKAZIVANJA.

Ne mogu se prihvatiti tvrdnje tuženog da drugostepeni sud kad je rješavao njegovu žalbu propustio sankcionisati pogrešnu primjenu čl. 127. ZPP kroz navode da na okolnosti visine štete tužitelji nisu provodili dokaze i da je osnovom pravila o teretu dokazivanja prema čl. 126. ZPP tužbeni zahtev za štetu na ime tuđe njege i pomoći trebalo odbiti. Protivno tome, drugostepeni sud je izveo pravilan zaključak da je bilo mjesta da o visini naknade te štete prvostepeni sud odluči prema svojoj ocjeni, osnovom ovlasti iz čl. 127. ZPP. Tada u pogledu visine iznosa isključuje se primjena pravila o teretu dokazivanja (čl.126. ZPP), a kojem bi inače bilo mjesta da nema ovlaštenja iz čl. 127. ZPP. Naime, osnovanost tužbenog zahtjeva za naknadu materijalne štete za tuđu njegu i pomoć proizilazi iz čl. 195. ZOO, jer su dokazane činjenice o teškom tjelesnom oštećenju tužiteljice D.G. i njenoj invalidnosti od 90% i da po izlasku (18.02.2008.g.) iz bolnice joj je svakodnevno potrebna tuđa njega i pomoć, kao i u čemu se ista sastoji. Troškovi tuđe njege i pomoći su materijalni troškovi nastali za one usluge oštećenom licu koje omogućavaju zadovoljenje njegovih osnovnih bioloških potreba ako navedene potrebe ne može sam zadovoljiti usljed invalidnosti.

Tačno je da na okolnosti cijene tih materijalnih troškova tužiteljica nije provodila dokaze (npr. potvrdu ili cjenovnik odgovarajuće ustanove koja pruža ovaj vid usluga), međutim visinu te štete, zbog njene prirode nije moguće izraziti sasvim preciznim mjerilima, odnosno mogla bi se utvrditi samo sa nesrazmjernim teškoćama. Po mišljenju i ovog suda, drugostepeni sud je u smislu čl.

127. ZPP, prema svom ličnom iskustvu, općem životnom iskustvu, te pravilima logičkog mišljenja, visinu odmjerio adekvatno stvarnom stanju troškova usluga mjesečno nemedicinskog lica u skladu sa obimom tuđe njege i pomoći koju je potrebno ukazati pet sati dnevno tužiteljici D.G. (po 400 KM),

koja je starosne dobi preko 67 godina. Ta naknada rezultat je logičnog odmjerenja koja omogućava zadovoljenje njezinih osnovnih bioloških potreba (uzimanje hrane, oblačenje i svlačenje, lična higijena, vršenje redovnih fizioloških potreba, kretanje uz pomoć osoba odnosno invalidskih pomagala), pa su neosnovani prigovori revidenta o nepravilnosti i nezakonitosti pobijane presude kroz navode o previsoko odmjernoj naknadi te štete.

Takođe, nisu prihvatljivi prigovori tuženog u odnosu na odluku o naknadi nematerijalne štete po osnovu naročito teškog invaliditeta, jer priznavanje ovog prava tužitelju J.G. zasniva se na čl. 201. st. 3. ZOO. Tačno je da na okolnosti promjena u kvaliteti života, tužitelj nije saslušan kao stranka, međutim visinu te štete, zbog njene prirode nije moguće izraziti sasvim preciznim mjerilima, odnosno mogla bi se utvrditi samo sa nesrazmjernim teškoćama (osjećaji tužitelja prema stanju u kojem se nalazi njegova supruga), pa su nižestepeni sudovi pravno utemeljeno odmjerili u smislu čl. 127. ZPP

– prema svojoj ocjeni, odnosno ličnom i općem životnom iskustvu i pravilima logičkog mišljenja. Pošto se u pogledu visini te odštete isključuje primjena pravila o teretu dokazivanja iz čl. 126. ZPP, to su neprihvatljivi prigovori revidenta o nepravilnosti i nezakonitosti pobijane presude. Tužitelj je

predložio da se visina ove odštete utvrdi prema stavu sudske prakse, cijeneći sve okolnosti konkretnog slučaja. Protivno stanovištu revidenta, visina naknade (15.000,00 KM) rezultat je logičnog odmjerenja utemeljenog na prikupljenim pomoćnim elementima (medicinske dokumentacije o neuropsihijatrijskim specijalističkim pregledima tužitelja Jakova Grubišića od 31.03.2008.g. i 10.10.2011.g.), a što je u skladu sa principima norme čl. 127. ZPP o čemu su nižestepeni sudovi dali pravno utemeljene razloge kroz obrazloženje svojih presuda i materijalno pravnu odredbu čl. 200. ZOO pravilno primjenili. Po ocjeni i ovog suda u kvaliteti života ovog tužitelja promjene postoje i koje opravdavaju dosuđenje naknade za duševne bolove u uslovima životne zajednice sa suprugom koja je naročito teškog invaliditeta, a prilikom odmjerenja njene visine nižestepeni sudovi su se kretali u okviru Orjentacionih kriterija o visini naknade nematerijalne štete ovog suda iz 2006.godine i sudske prakse u sličnim slučajevima.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 58 0 P 043889 13 Rev od 21.11.2014. godine)

Član 362. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku u vezi sa članom 393.

ODLUKA O TROŠKOVIMA PARNIČNOG POSTUPKA U SLUČAJU SUPARNIČARSTVA ZAVISI OD OBLIKA SUPARNIČARSTVA. OBIČNI SUPARNIČARI (ČLAN 362. STAV 1. TAČKA 2. ZPP-a) PODMIRUJU SVOJE TROŠKOVE NA JEDNAKE DIJELOVE, JER JE SVAKI OBIČNI FORMALINI SUPARNIČAR SAMOSTALNA STRANKA U POSTUPKU. PREMA TOME, SUD TREBA ODLUČITI O TROŠKOVIMA POSTUPKA KOJE PROTIVNA STRANKA SVAKOM SUPARNIČARU TREBA ZASEBNO NADOKNADITI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 044531 14 Rev od 14.07.2015. godine)

Član 396. stav 3. Zakona o parničnom postupku Član 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima Član 28. stav 2. Zakona o izvršnom postupku

OBAVEZA NAKNADE PARNIČNIH TROŠKOVA JE NOVČANA OBAVEZA KOJA DOSPJEVA DONOŠENJEM ODLUKE NA KOJU JE PROTIVNA STRANA OBAVEZANA PLAĆATI ZAKONSKU KAMATU OD DONOŠENJA ODLUKE DO ISPLATE.

Tužitelj osnovano ukazuje na nepravilnost odluke nižestepenih sudova u pogledu zahtjeva za plaćanje zakonskih zateznih kamata na dosuđene troškove parničnog postupka, a iz slijedećih razloga:

U odnosu na ovo, u revizijskom stadiju postupka sporno pravno pitanje, valja pomenuti da ZPP u dijelu kojim uređuje parnične troškove, ne sadrži odredbu o zateznoj kamati. Obaveza naknade parničnih troškova je novčana obaveza, jer se sastoji u plaćanju određene svote novca. Specifična je samo po tome što ne nastaje voljom stranaka nego na osnovu zakona i odlukom suda, ali se time ne mijenja njena priroda novčane obaveze. Dakle, zakonska je obligacija, bez obzira što predstavljaju sporedno potraživanje, te nema osnova za izuzimanje tih potraživanja iz režima ostalih novčanih obaveza, pa se primenjuje pravilo o zateznoj kamati iz člana 277. stav 1. ZOO. Tom odredbom je propisano da dužnik koji zadocni sa ispunjenjem novčane obaveze duguje, pored glavnice, i zateznu kamatu po stopi utvrđenoj zakonom. O naknadi parničnih troškova (član 396. stav 1. ZPP) odlučuje sud na određeni zahtjev stranke, koja je (stav 2. te odredbe) dužna da određeno navede troškove za koje traži naknadu. Podnošenjem takvog zahtjeva stranka poziva svog protivnika da ispunji zakonsku obavezu naknade parničnih troškova i na taj način, u smislu člana 324. stav 2. ZOO, ispunjene su pretpostavke za nastupanje dužničke docnje. O tom zahtjevu, kako je to propisano članom 396. stav 3. ZPP, sud odlučuje u presudi ili rješenju kojim se završava postupak pred tim sudom. Zato je obaveza naknade parničnih troškova dospjela danom donošenja odluke prvostepenog suda i od tada teče obaveza na plaćanje zatezne kamate na iznos parničnih troškova koji je tom odlukom dosuđen.

Ovakav pravni zaključak ima uporište u ZIP koji sadrži odredbu kojom je uređio plaćanje zateznih kamata na troškove postupka. Naime, odredbom člana 28. stav 2. tog zakona propisano je “ako plaćanje zateznih kamata na troškove postupka nije određeno već u samoj izvršnoj ispravi sud će, na prijedlog tražioca izvršenja, u rješenju o izvršenju odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno zaključenja poravnania do naplate.”

Imajući u vidu da je tom zakonskom odredbom priznato pravo tražiocu izvršenja na zakonske zatezne kamate na parnični troškove i onda kad u izvršnoj ispravi nema odluke o plaćanju zakonskih zateznih kamata na parnične troškove, to s obzirom na takav sadržaj citirane zakonske odredbe, koja je materijalno pravne prirode, iako se nalazi u okviru izvršnog procesnog zakona, opravdava i zahtjev za plaćanje zakonskih zateznih kamata kada je podnesen prije donošenja izvršne isprave, kao što je slučaj u ovom predmetu. Dakle, obaveza naknade parničnih troškova je novčana obaveza koja dopijeva donošenjem odluke na koju je protivna strana obavezna plaćati zateznu kamatu od donošenja odluke do isplate. Stoga, tužitelj u reviziji osnovano ukazuje da je odluka o kamati zasnovana na pogrešnoj primjeni člana 177. stav 1. ZPP (trošak postupka dospio zaključivanjem glavne rasprave).

Na osnovu svega izloženog valjalo je primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP reviziju tužitelja djelimično usvojiti i odlučiti kao što je bliže navedeno u drugom stavu izreke ove presude, dok je primjenom odredbe člana 248. ZPP revizija tužitelja u ostalom dijelu odbijena kao neosnovana (stav tri izreke ove presude), a revizija tuženog u cijelosti kao neosnovana odbijena (stav prvi izreke ove presude).

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 Rs 133319 13 Rev od 14.09.2015. godine)

Advokat ima pravo na naknadu troškova prevoza, odsustva iz advokatske kancelarije, dnevnica, te troškova obrazloženog podneska:

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amire Sadović kao predsjednice vijeća, Slavice Čurić i Enise Bilajac, kao članova vijeća. u pravnoj stvari tužitelja Zaštitni fond Federacije BiH Sarajevo, ul. ... koga zastupaju punomoćnica K. J. i K. B. advokati iz C. protiv tuženog J. E. iz B.. br. 12. koga zastupa punomoćnik V.S. advokat iz B.K.. radi duga, vsp. 2.312,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv rješenja Kantonalnog suda u Bihaću broj: 18 0 P 017598 14 Gž od 05.03.2014. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 05.01.2016. godine, donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Revizija se uvažava nižestepena rješenja preinačavaju u odluci o troškovima postupka tako da se tuženi obavezuje tužitelju isplatiti na ime naknade troškova cijelog postupka ukupan iznos od 4.082.83 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Općinskog suda u B.K. broj: 18 0 P 017598 12 P od 31.10.2013. godine tuženi je obavezan tužitelju na ime regresnog duga isplatiti novčani iznos od 2.312.00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 31.08.2007. godine pa do isplate, te nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.297.49 KM sa zakonskim zateznim kamatama počev od presuđenja pa do isplate. Preko dosuđenog dijela zahtjeva za troškove postupka tužitelj je odbijen.

Drugostepenim rješenjem Kantonalnog suda u Bihaću broj: 18 0 P 017598 14 Gž od 05.03.2014. godine žalba tuženog je odbijena kao neosnovana i prvostepeno rješenje je potvrđeno, a zahtjev za naknadu troškova žalbe u iznosu od 140.40 KM je odbijen.

Blagovremeno podnesenom revizijom tužitelj pobija drugostepeno rješenje u odluci o troškovima postupka, sa prijedlogom da se revizija dopusti jer je od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima. Navedeni razlozi revizije su povreda postupka učinjenih pred drugostepenim sudom, pogrešna primjena materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija uvaži na način da se dosude svi troškovi tužitelja koji se odnose na sastav obrazloženog podneska od 16.11.2012 god. i troškova prevoza na prevoza na relaciji Čapljina – Bužim – Čapljina i naknade za odsustvo iz advokatska kancelarije u vrijeme putovanja za 16 sati, kao i troškova sastava revizije u iznosu od 421,20 KM.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijanju presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti, u smislu odredbe Člana 241. Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Odlučujući o prijedlogu revidenta da se dopusti izvanredna revizija zbog značaja rješavanja sporog pravnog pitanja za druge slučajeve. revizijski sud je ocijenio da je prijedlog osnovan.

Čl. 237 st.2 ZPP-a je propisano da revizija nije dopuštena ako je vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude ne prelazi 10.000.00 KM. Po ovoj odredbi revizija nije dopuštena jer vrijednost pobijanog dijela pravomoćnog rješenja ne prelazi propisani cenzus.

Međutim. kako je član 237 st.3 ZPP-a propisano da Vrhovni sud Federacije može dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocjeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, to je napravljen izuzetak od pravila iz st.2 Cl. 237 ZPP-a.

Upravo u konkretnom slučaju imajući u vidu praksu sudova da odbijaju zahtjeve stranaka da se nadoknade troškovi sastava obrazloženog podneska. naknade troškova prevoza (upotrebe vlastitog vozila) kada je punomoćnik – advokat sa sjedistem advokatske kancelarije izvan sjedišta suda, te kada odsustvuje iz kancelarije zbog dolaska na sud. ovaj sud nalazi da je pitanje od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima. pa je dopustilo raspravljanje o reviziji. iako je vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude ispod propisanog cenzusa.

Revizija je osnovana.

Dakle, predmet spora (osim o glavnoj stvari) je odluka o troškovima postupka i to u dijelu kojim je pravomoćnim rješenjem odbijen zahtjev tužitelja koji se odnosi na troškove sastava obrazloženog podneska od strane punomoćnika – advokata. troškova prevoza od sjedišta kancelarije do sjedišta nadležnog suda i naknade za odsustvo iz advokatskog ureda za vrijeme putovanja na suđenje.

Pravosnažnim rješenjem osporeni dio je odbijen uz obrazloženje da navedeni troškovi nisu bili potrebni za vođenje parnice, a drugostepeni sud kada odlučuje o žalbi tužitelja razloge proširuje i na činjenicu da je u mjestu nadležnog suda bilo sedam advokata koji su mogli pružiti pravnu zaštitu tužitelju zbog čega je izbor advokata izvan sjedišta suda lični izbor tužitelja koji ne može biti stavljen na teret tuženoj strani.

Ovakav stav nižestepenih sudova u odnosu na zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka koje je imao angažiranjem advokata čije sjedište advokatske kancelarije je izvan sjedišta nadležnog suda nije ispravan.

Naime. čl. 300 i 301. ZPP-a propisano je pravo svake stranke da može poduzimati radnje lično i preko punomoćnika, a da punomoćnik može biti advokat, advokatsko društvo (...).

Odredbom čl. 383. ZPP-a je propisano da parnične troškove cine izdaci ucinjeni u toku ili povodu postupka, te da obuhvataju i nagradu za rad advokata i drugih osoba kojima zakon priznaje pravo na nagradu.

Cl. 387. st. 2. ZPP-a je propisano da nagrade i drugi troškovi advokata pripadaju advokatu ako su propisani tarifom za nagrade advokata ili za druge troškove.

Cl. 31 Zakona o advokaturi Federacije BiH: je propisano da tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata određuje nagrade za rad i troškove nastale vršenjem advokatske djelatnosti (...).

Dakle, imajući u vidu navedene zakonske odredbe koje propisuju pravo advokata na nagrade i naknadu troškova propisanih Tarifom. to je pogrešno primjenjeno materijalno pravo kada je drugostepeni sud odbio zahtjev tužitelja za naknadu koja se odnosi na nagradu za obrazloženi podnesak. ali i naknadu putnih troškova za prevoz i odsustva za vrijeme putovanja.

Prema Cl. 13 st. 1 tč 5b) Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata (dalje Tarife) advokatu pripada pravo na 50% nagrade za sastav obrazloženog podneska.

U konkretnom slučaju tužitelj je putem svog punomoćnika- advokata dana 19.11.2012 god. doslavlja dva podneska U jednom je predložio odgodu pripremnog ročišta sa prijedlogom za mirno rješenje spora, a u drugom je dao obrazloženo očitovanje na odgovor na tužbu, sa obrazloženim prijedlogom za mirno rješavanje spora i ponudom za odustanak od zahtjeva za zakonske zatezne kamate.

U takvoj situaciji, budući da sudovi nalaze da ovi podnesci nisu bili potrebni za vođenje parnice, revizijski sud nalazi da takav stav nije u cjelosti osnovan. Naime, prijedlog za odlaganje pripremnog ročišta kao podnesak ne spada u kategoriju obrazloženih podnesaka, ali je drugi podnesak koji je podnesen istog dana bio obrazloženi podnesak, jer se tužitelj preko advokata njime očitovao o razlozima odgovora na tužbu, te je obrazložio prijedlog za sudsku nagodbu.

Stoga je zahtjev tužitelja za nagradu za sastav obrazloženog podneska od 19.11.2012. god (podnesak pisan 16.11.2012) u visini 120.00 KM osnovan.

Član 31. Tarife je propisano pravo advokata na naknadu troškova svih stvarnih izdataka koji su bili potrebni za izvršenje povjerenih mu zadataka. Za obavljanje poslova izvan sjedišta advokatske kancelarije, advokatu pripada naknada putnih troškova za prevoz i dnevnice, a za upotrebu vlastitog automobila advokatu pripada nagrada od 35% važeće cijene benzina za svaki pređeni kilometar. Ukoliko visina dnevnice nije posebno ugovorena, advokat ima pravo na dnevnicu u visini dnevnice sudije kantonalnog suda na području gdje se nalazi advokatska kancelarija.

U konkretnom slučaju advokat tužitelja ima sjedište kancelarije u Čapljini, pa kako je na nadležni Općinski sud u Bosanskoj Krupi pristupio na pripremno ročište 23.05.2013. te na glavnu raspravu 12.09.2013. god., to mu pripadaju troškovi za upotrebu vlastitog automobila, ali i troškovi dnevnica.

Kako visina tih troškova obračunatih u troškovniku koji je podnio punomoćnik tužitelja nije osporena, to je revizijski sud prihvatio osnovanom reviziju tužitelja, te dosudio tužitelju nadoknadu troškova prvostepenog postupka, uključujući i nagradu za obrazloženi podnesak i naknadu troškova prevoza i dnevnica u visini od ukupno 3.521,23 KM.

Izraženi stav je promjena dosadašnjeg stava o navedenom pravnom pitanju u skladu sa odlukom Ustavnog suda BiH br. AP-3310/14 od 27.10.2015. god.

Slijedom toga revizijski sud nalazi da je revizija tužitelja osnovana, zbog čega je primjenom čl. 250. st. 1. u vezi sa članom 254. st. 1. i 4. ZPP-a reviziju uvažio nižestepena rješenja preinačio i tužitelju dosudio troškove cijelog postupka, shodno čl. 397. st. 2. ZPP-a, uključujući i troškove sastava žalbe od 140,40 KM i revizije u iznosu od 421,20 KM. Na taj način je tuženi obavezan na naknadu troškova postupka od ukupno 4.082,83 KM.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 18 O P 017598 14 Rev od 05.01.2016.g.)

Propust u primjeni materijalnog prava nije osnov za donošenje dopunske presude

Propust u primjeni materijalnog prava kod odlučivanja o troškovima parničnog postupka ne predstavlja zakonom propisan osnov za donošenje dopunske presude, nego žalbeni razlog za pobijanje pravilnosti i zakonitosti odluke u ovom dijelu.

Na prijedlog tužitelja sud je donio dopunsko rješenje kojim je obavezao tuženu da tužiteljima nadoknadi troškove parničnog postupka u većem iznosu od dosuđenog, na osnovu utvrđenja da prilikom odlučivanja o troškovima spora nije odlučeno o zahtjevu tužitelja za uvećanom nagradu za svaku pojedinu radnju.

Žalba tužene osnovano pobija dopunsko rješenje zbog pogrešne primjene odredbi parničnog postupka. Naime, odredbe člana 159. stav 1. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH propisuju donošenje dopunske presude ukoliko sud propusti da odluči o dijelu zahtjeva ili o svim zahtjevima o kojima se mora odlučiti presudom. U konkretnom sporu tužitelji su postavili zahtjev za naknadu troškova spora i o tom zahtjevu sud je donio odluku u presudi. Činjenica da nisu pravilno primijenjene odredbe materijalnog prava kod odlučivanja o visini naknade, ne podrazumjeva da je sud propustio odlučiti o jednom zahtjevu, kako su pogrešno zaključili tužitelji, a prvostepeni sud prihvatio. Odlučivanje o troškovima spora u domenu je primjene materijalnog prava, pa propusti u tom dijelu mogu biti samo žalbeni razlozi, a nikako razlog za donošenje dopunske odluke.

Proizilazi da nisu bili ispunjeni procesni uslovi za donošenje dopunske odluke jer istom nije odlučeno o propuštenom zahtjevu već je izvršena korekcija propusta u primjeni materijalnog prava kod odlučivanja o postavljenom zahtjevu. Prvostepeni sud je propustio cijeliti ispunjenje zakonskih uslova za postupanje po zahtjevu tužitelja, ali i činjenicu da je prije donošenja dopuskog rješenja uložena žalba tužitelja u kojoj je jedan od žalbenih razloga identičan

razlogu za donošenje dopunske odluke. Ukazani propusti imali su za posljedicu pogrešnu primjenu odredbi 159. stav 1 u vezi sa 169. stav 1. citiranog zakona, usljed čega je valjalo usvojiti žalbu tužene i dopunsko rješenje ukinuti, a odbiti žalbu tužitelja jer neosnovano potražuju naknadu troškova za sačinjavanje zahtjeva koji nije nužan za vođenje ove parnice.

Tek eliminisanjem iz pravnog života dopunskog rješenja, stekli su se uslovi za preispitivanje prvostepene presude u dijelu o dluke o troškovima jer su na sasvim različit način odlučile o troškovima ne samo u pogledu visine nego i utvrđenja na koju parničnu stranku pada obaveza da ih nadoknadi.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 009510 14 Gž od

08.12.2014. godine)

Nedozvoljenost revizije

Ukoliko stranka izjavi reviziju kad odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalnog ili procesnog pitanja od značaja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti u primjeni, dužna je ukazati na pravno pitanje zbog kojeg se revizija podnosi, uz navođenje jasnih razloga, relevantnih propisa i drugih važećih izvora prava, u protivnom revizija je nedopuštena.

Tužitelj se u reviziji poziva na primjenu odredbe člana 204. stav 3. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 176., 13., 191., 199., 188., 177., 178. i 121. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH i zbog pogrešne primjene materijalnog prava prvenstveno odredbi člana 3. i 7. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Stranke mogu u slučajevima kada revizija nije dozvoljena prema odredbi člana 204. stav 2 navedenog zakona da podnesu reviziju protiv drugostepene presude ako smatraju da odluka u sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. U tom slučaju, stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na nju odnose, te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Tužitelj je u ovoj pravnoj stvari izjavio reviziju radi povrede odredbi člana 176., ZPP-a pred Sudom BiH, ali nisu jasno i određeno postavio pravno pitanje o kojem revizijsko vijeće treba da zauzme odgovarajući pravni stav, iz kojih razloga je revizija nedopuštena.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 008476 14 Rev od

27.01.2015. godine)

Dopuštenost revizije zbog postavljanja pravnog pitanja

Revizija je dopuštena ako revident postavi pravno pitanje-da li je postupanje poslodavca koji je donio rješenje o neplaćenom odsustvu na zahtjev supruge tužitelja u vrijeme kada je ovaj bio u pritvoru suprotno procesnim pravilima upravnog postupka.

Pitanje momenta početka računanja zatezne kamate na dosuđeni iznos naknade nematerijalne štete zbog neosnovanog lišenja slobode nije pravno pitanje o kome revizijsko vijeće treba da zauzme stav u pogledu osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Kako odbijajući dio tužbenog zahtjeva ne prelazi iznos od 30.000,00 KM nego je manji (14.382,41 KM), to je tužitelj smatrajući da odluka u sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, naznačio dva pitanja zbog kojih

je podnio reviziju uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava, te je izložio razloge zbog kojih smatra da su ona važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Revizijsko vijeće je zaključilo da zauzme svoj stav samo u pogledu pitanja da li odluka o neplaćenom odsustvu koja je donesena u vrijeme tužiteljevog boravka u pritvorskoj jedinici i to bez zahtjeva tužitelja, može proizvesti pravno dejstvo koje se ogleda u uskraćivanju prava tužitelju zbog neosnovanog lišenja slobode na naknadu štete u vidu neisplaćenih plaća i za vrijeme trajanja neplaćenog odsustva u iznosu od 13,352,41 KM.

Osnovano revident ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava od strane drugostepenog suda kada odbija tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu štete usljed gubitka plaće za period od 01.02.2008. do 01.02.2009. godine. Iz stanja spisa i utvrđenog činjeničnog stanja apelaciono vijeće zaključuje da je nesporna činjenica da je tužitelj u periodu od 10.12.2007. do 26.06.2008. godine bio lišen slobode na osnovu Rješenja o određivanju pritvora Suda BiH broj X-KRN-07/477 od 10.12.2007. godine. Tužitelju je također od strane Suda BiH dana 12.12.2007. godine Rješenjem broj X-KRN-07/477 izrečena mjera zabrane posjete od strane supruge, kao i zabrana obavljanja telefonskih razgovora sa suprugom i sestrom, a nakon ukidanja pritvora (26.06.2008. godine), istome je izrečena mjera zabrane kontaktiranja i sastajanja sa bivšim i sadašnjim uposlenicima Međunarodnog aerodroma Sarajevo (poslodavac tužitelja). Mjere zabrane su ostale na snazi sve do 12.05.2009. godine kada je donesena prvostepena presuda kojom je tužitelj oslobođen od optužbe. Iz tog razloga, tužitelj osnovano ukazuje da je rješenje o odobravanju neplaćenog odsustva za period od 01.02.2008. do 01.02.2009. godine ništavo i isto nije moglo proizvoditi nikakvo pravno dejstvo. Pogrešan je shvatanje prvostepenog suda, koje kao pravilno prihvata drugostepeno vijeće, da je tužitelju na njegov zahtjev poslodavac odobrio neplaćeno odsustvo u trajanju od 01.02.20108. do 01.02.2009. godine pri tome pozivajući se na odredbu člana 47. Zakona o radu F BiH („Službene novine F BiH“, br. 43/99,32/00 i 29/03). Naime, tužitelj je bio zaposlenik JP Međunarodni aerodrom Sarajevo i isti se u vrijeme odobravanja neplaćenog odsustva nalazio u pritvorskoj jedinici. Odredba člana 47. Zakona o radu F BiH propisuje mogućnost dobivanja neplaćenog odsustva na osnovu zahtjeva zaposlenika.

Postupak donošenja rješenja o neplaćenom odsustvu, kao i donošenja nekih drugih rješenja proisteklih iz radnopravnog statusa je upravni postupak. Odredba člana 124. Zakona o upravnim postupku BiH (identična odredba Zakona o upravnom postupku F BiH) propisuje da u stvarima u kojima je po zakonu ili po prirodi stvari za pokretanje i vođenje upravnog postupka potreban zahtjev stranke, nadležni organ može pokrenuti i voditi postupak samo ako takav zahtjev postoji. Dakle, poslodavac je o tužiteljevom zahtjevu za neplaćeno odsustvo mogao odlučivati samo ako je tužitelj, kao zaposlenik, takav zahtjev podnio, jer o volji stranke zavisi hoće li radi ostvarivanja svojih prava tražiti rješavanje određene upravne stvari. Zahtjev poslodavcu za neplaćeno odsustvo može podnijeti isključivo tužitelj koji je zaposlenik istog, a ne njegova supruga, jer samo on ima svojstvo stranke u toj upravnoj stvari. U toku postupka je utvrđeno da je supruga podnijela zahtjev direktoru tužitelja i da je isti donio rješenje o neplaćenom odsustvu zaposleniku koji je u tom momentu bio u pritvorskoj jedinici, a zbog mjera zabrane nije mogao niti kontaktirati sa svojom suprugom, kao ni sa zaposlenicima gdje je bio zaposlen. Stoga takvo postupanje poslodavca koje je protivno procesnom pravilu upravnog postupka (postupanje u upravnim stvarima po zahtjevu stranke) dovodi do povrede postupka zbog čega se doneseno rješenje o neplaćenom odsustvu mora smatrati ništavim. Isto je moglo biti konvalidirano naknadno da je tužitelj na njega pristao, o čemu u spisu nema nikavih dokaza. U predmetnoj stvari je očigledno da poslodavac nije mogao odlučivati o zahtjevu lica koje nema svojstvo stranke (supruga tužitelja), a također iz razloga dužine trajanja pritvora (26.06.2008. godine) kao i mjere zabrane kontaktiranja tužitelju sa svim zaposlenicima JP Međunarodni aerodrom Sarajevo (12.05.2009. godine), pa stoga nije moglo doći ni do konvalidacije rješenja o neplaćenom odsustvu. Kako se radi o ništavom rješenju, to nisu pravilna zaključenja nižestepenih sudova da je tužitelj u navedenom periodu iskoristio pravo iz radnog odnosa na rad bez naknade plaće tako da sva njegova prava iz rada i po osvu rada miruju kao što je i pravo na isplatu plaće i pravo na

priznavanje prava staža osiguranja. Na povredu materijalnog prava tužitelj je i u žalbi osnovano ukazivao. Stoga je i odlučeno kao u prvom stavu izreke presude te tužitelju na ime naknade štete za navedeni period primjenom odredbe člana 154. Zakona o obligacionim odnosima dosuđen ukupan iznos od 13.352,41 KM. Navedeni iznos je utvrđen na osnovu nalaza urađenog od strane vještaka finansijske struke na koji prvotuzena nije imala primjedbi. Tužitelju su na pojedinačne mjesečne iznose naknade plaće dosuđene zakonske zatezne sa rokom dospjeća kao u izreci presude primjenom odredbe člana 277. Zakona o obligacionim odnosima.

Kako je osnovan zahtjev za isplatu neisplaćenih plaća za period od 01.02.2008. do 01.02.2009. godine, to je po shvatanju apelacionog vijeća osnovan i zahtjev tužitelja da se obaveže drugotuženi da za navedeni period izvrši u Matičnoj evidenciji pod matičnim brojem 0001157569420, te ličnim brojem 1506957174358 izvrši upis staža osiguranja. Obrazloženje drugostepenog vijeća kojim se prihvata obavezivanje drugotužene da tužitelju izvrši upis staža osiguranja za period od 02.02.2009. do 21.06.2010. godine ovo vijeće prihvata u cjelosti jer je rezultat pravilne primjene odredbe člana 441. stav 1. Zakona o krivičnom postupku BiH (u daljem tekstu ZKP BiH). Navedena odredba propisuje da se licu kome je zbog neosnovane osude ili neosnovanog lišenja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja, priznaje radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bio na radu za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode staž izgubilo. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode, a koja nije nastala krivnjom te osobe. Navedena odredba omogućava oštećenom licu otklanjanje svih štetnih posljedica za gubitak prava iz radnog odnosa. Iz stanja spisa proizlazi da se tužitelj obraćao drugotuženoj za priznanje staža osiguranja za period od 01.02.2008. do 21.06.2006. godine, dakle obuhvaćen je bio i period za koji mu je ovom presudom utvrđeno pravo na priznanje staža osiguranja. Drugotuženi je odbio da na osnovu pismenog obraćanja tužitelja prije podnošenja tužbe za navedeni period tužitelju prizna staž osiguranja. Kako se radi o situaciji da drugotuženi nije priznao staž osiguranja na osnovu odredbe člana 441. stav 1. ZKP BiH, to je priznanje staža nastupilo po sili zakona, jer smisao navedene zakonske odredbe jeste da se sudska zaštita ostvari bez prethodnog vođenja upravnog postupka. Pravilan je stav drugostepenog vijeća kada odbija tužitelja sa zahtjevom za obavezivanje drugotuženog da izvrši uplatu doprinosa na iznos plaća od 36.176,57 KM, jer to proizlazi iz pravilne primjene materijalnog prava tj. odredbe člana 441. stav 4. ZKP BiH. Radi gore izloženog, odlučeno je kao u prvom stavu izreke presude primjenom odredbe člana 208. stav 2., a u vezi sa članom 216. stav

1. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH.

Revizijsko vijeće zaključuje da pitanje momenta početka računanja zatezne kamate na dosuđeni iznos naknade nematerijalne štete zbog neosnovanog lišenja slobode nije pravno pitanje o kome revizijsko vijeće treba da zauzme stav u pogledu osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, pa je iz toga zaloga revizija i odbačena kao nedopuštena primjenom odredbe člana

208. stav 2., a u vezi sa članom 214. stav 5. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH.

Tužitelj u obrazloženju navedenog pravnog pitanja ističe da je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava u smislu člana 178. ZPP i nepravilne primjene odredaba člana 200. Zakona o obligacionim odnosima u vezi sa članom 277. ZOO i članom 394. ZOO iz razloga što je sud zakonsku zateznu kamatu pogrešno dosudio počev od dana presuđenja umjesto od dana podnošenja tužbe. Pri tome se poziva na izraženi stav u odluci Ustavnog suda BiH broj AP- 2141/05 od 20.10.2006. godine. Analizirajući navedenu odluku Ustavnog suda, apelaciono vijeće zaključuje da je Ustavni sud u predmetnoj odluci utvrdio kršenje prava na pravično suđenje iz člana II/3e) Ustava BiH i člana 6. stav 1. Evropske konvencije ali iz razloga što je Vrhovni sud Federacije BiH osporenim presudom proizvoljno tumačio pravo i arbitrarno odbio da primjeni obavezno pravno shvatanje Građanskog odijeljenja tog suda. U sudskoj praksi Suda BiH nema različite primjene pravnog stava u pogledu dosuđivanja zatezne kamate na iznose dosuđene nematerijalne štete. U svim slučajevima do sada je primjenjen načelni stav Saveznog suda, Vrhovnih sudova

Republika i Autonomnih pokrajina, te Vrhovnog vojnog suda održanoj od 27. do 29. maja 1987. godine, koji se odnosio na dospjeće zakonske zatezne kamate na naknadu nematerijalne štete i koji glasi: „Zatezna kamata na pravičnu novčanu naknadu nematerijalne štete teče od dana donošenja prvostepene presude kojom je naknada određena.

Prilikom odlučivanja o visini pravične novčane naknade sud će uzeti u obzir i vrijeme proteklo od nastanka štete do donošenja odluke, ako dužina čekanja na satisfakciju i druge okolnosti slučaja to opravdavaju“.

Uporište za taj načelni stav nađeno je u odredbi člana 200. ZOO uz isticanje argumenta da se visina pravične naknade određuje prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke. Obim takve satisfakcije, kao novčane obaveze u smislu člana 394. ZOO, može biti poznat tek onda, kad je na pravno obvezujući način izražen u novcu, a što nikad ne može da bude već prilikom nastanka štete. Pravična novčana naknada za nematerijalnu štetu prilikom prouzrokovanja štete još ne predstavlja novčanu obavezu kao glavniciu (član 277. ZOO) izraženu određenim brojem novčanih jedinica, pa zato ni zatezna kamata do tada ne može teći. Taj broj novčanih jedinica je u presudi određen nazivom „pravična novčana naknada“ i zato zatezne kamate teku od donošenja prvostepene presude.

Iz gore navedenog ovo vijeće zaključuje da navedeno pitanje ne predstavlja pravno pitanje u smislu odredbe člana 204. stav 3. i 4. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH, pa nije o istome niti odlučivalo.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 004127 15 Rev od

29.09.2015. godine)

Ne radi se o presuđenoj stvari ako se kumulativno ne ispune tri uslova: identitet stranaka, identitet zahtjeva i identitet činjeničnog osnova.

Prema ocjeni revizijskog vijeća, suprotno navodima revidenta, drugostepena presuda nije donesena uz povredu odredaba parničnog postupka, jer je rješavajući žalbu tužene drugostepeno vijeće, u smislu odredbe člana 188. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH, ocijenilo sve žalbene navode koji su od odlučnog značaja za ocjenu osnovanosti tog pravnog lijeka, a što je vidljivo iz razloga datih u obrazloženju pobijane presude. Pri tome uvjerenje o neosnovanosti žalbenih prigovora drugostepeno vijeće ovog suda je opravdalo jasnim, valjanim i potpunim razlozima koje kao pravilne prihvata i revizijsko vijeće, jer isti nisu u suprotnosti sa izvedenim dokazima, te imaju uporište u odredbama materijalnog

prava, na koje se i pozvalo u obrazloženju pobijane presude. Stoga nije osnovan prigovor revidenta da je pred drugostepenim vijećem ostvarena povreda odredaba parničnog postupka u smislu odredbe člana 176. ZPP pred Sudom BiH.

Bez osnova je i prigovor o pogrešnoj primjeni materijalnog prava. Relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog suda, koja je kao pravilna i potpuna prihvatilo i drugostepeno vijeće, mogu se rezimirati na sljedeći način: Tužena je obavezana pravosnažnom presudom Osnovnog suda S. da RS-9/01 od 25.06.2001. godine da tužitelju uspostavi sva prava iz radnog odnosa počev od 23.11.2000. godine. U postupku prinudnog izvršenja tužena je tužitelju dana 10.04.2012. godine isplatila na ime pripadajućih naknada plaća iznos od 53.318,13 KM, dok je u odnosu na isplatu zakonskih zateznih kamata, izvršni postupak obustavljen.

Pravilno je shvatanje drugostepenog vijeća da nema osnova prigovor presuđene stvari. Iz izreke presude broj RS-9/01 od 25.06.2001. godine jasno proizlazi da su rješenja tužene broj 01/1-1019/00 od 23.11.2000. godine i broj 01/1-183 od 08.12.2000. godine poništena kao nezakonita, te naloženo tuženom da tužitelja vrati na posao i da mu uspostavi sva prava iz radnog odnosa počev od 23.11.2000. godine pa do povrata. Navedenom odlukom nisu dosuđene tužitelju zatezne kamate. I po shvatanju apelacionog vijeća, pravilan je zaključak prvostepenog suda koje u

cjelosti prihvata drugostepeno vijeće, da se u predmetnom slučaju ne radi o presuđenoj stvari, jer za isto je potrebno da se ispune tri uslova: da postoji identitet stranaka u istoj ili obrnutoj ulozi, da postoji identitet zahtjeva i da postoji identitet činjeničnog osnova. U prethodnom ispitivanju tužbe prvostepeni sud je iz stanja spisa utvrdio da nedostaje jedan od uslova za postojanje presuđene stvari, a to je da nedostaje identitet zahtjeva, jer nije donesena odluka o zahtjevu za isplatu kamata, što tužena gubi iz vida. Naime, obustava izvršenja za prinudnu naplatu zateznih kamata nema karakter meritorne odluke, kako to pogrešno shvata tužena. Odredba člana 217. stav 6., a u vezi sa stavom 5. Zakona o izvršnom postupku Federacije BiH daje ovlaštenje tražitelju izvršenja (tužitelju u ovom slučaju) da u posebnom postupku pred sudom ostvaruje druga davanja po osnovu mjesečne plaće koju bi ostvario da je radio. Stoga predmet tužbenog zahtjeva u konkretnom slučaju nije zahtjev koji već ranije pravosnažno i meritorno raspravljen, nego je to potpuno novi tužbeni zahtjev proizašao iz postupka uspostavljanja prava iz radnog odnosa.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 P 09309 15 Rev od

25.09.2015. godine)

Član 1. Zakona o parničnom postupku

UKOLIKO JE PRETHODNO PROVEDEN UPRAVNI POSTUPAK KOJI JE PRAVOSNAŽNO OKONČAN BEZ ODREĐIVANJA NOVČANE NAKNADE ZA EKSPROPRIJACIJU NEKRETNOSTI, NAKNADA SE ODREĐUJE U VANPARNIČNOM POSTUPKU, A AKO JE U PITANJU FAKTIČKA EKSPROPRIJACIJA O PRAVU NA NAKNADU I VISINU NAKNADE SE ODLUČUJE U PARNIČNOM POSTUPKU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 P 002384 12 Rev od 04.04.2013. godine).

Član 2. stav 1. Zakona o parničnom postupku

Član 109. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

OBAVEZU SUDSKOG NADZORA NAD NIŠTAVIM UGOVOROM NE TREBA SHVATITI KAO OVLAŠTENJE SUDA DA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI U ODSUSTVU TAKVOG ZAHTJEVA IZREKOM PRESUDE UTVRDI NIŠTAVOST UGOVORA.

NADZORNA FUNKCIJA SUDA NAD EVENTUALNOM NIŠTAVOŠĆU UGOVORA IMA SE TUMAČITI I PRIMIJENITI TAKO DA JE SUD U PARNICI RADI ISPUNJENJA ILI RASKIDA UGOVORA UVIJEK OVLAŠĆEN DA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI PAZI NA NIŠTAVOST TOG UGOVORA ALI DA UTVRĐENJA NIŠTAVOSTI KAO PRETHODNO PITANJE, TADA PREDSTAVLJA DIO OBRAZLOŽENJA ODLUKE O POSTAVLJENOM TUŽBENOM ZAHTJEVU I NE UNOSI SE U IZREKU PRESUDE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 39 0 P 009665 12 Rev od 29.07.2014. godine).

Član 28. stav 1., 30. stav 1., 32., 40. i 45. Zakona o parničnom postupku

U SLUČAJEVIMA KADA RADNIK PRAVNOG LICA IZ ČLANA 5. STAV 3. ZAKONA O STEČAJNOM POSTUPKU IMA PRAVOSNAŽNOM PRESUDOM UTVRĐENA POTRAŽIVANJA

PREMA TOM PRAVNOM LICU, A STEČAJNI POSTUPAK NIJE OTVOREN ZBOG TOGA ŠTO NIJE DAO SAGLASNOST FEDERALNI MINISTAR ENERGETIKE I RUDARSTVA I KADA JE POKRENUT IZVRŠNI POSTUPAK PROTIV FEDERACIJE BIH (KAO TREĆE OSOBE) SA POZIVOM NA ODREDBU ČLANA 5. STAV 5. ZAKONA O STEČAJNOM POSTUPKU STOJI OPĆA MJESNA NADLEŽNOST SUDA ZA SUĐENJE U OVIM SPOROVIMA U SMISLU ČLANA 28. STAV 1. U VEZI SA ČLANOM 30. STAV 1. ZPP-a.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 450420 14 R od 30.09.2014. godine).

Član 67. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku u vezi sa članom 115. Zakona o stečajnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine

ROK ZA PODNOŠENJE TUŽBE PROPISAN ODREDBOM ČLANA 115. ZAKONA O STEČAJNOM POSTUPKU FEDERACIJE BIH JE PREKLUZIVAN PA PROPUŠTANJE ISTOG IMA ZA POSLJEDICU ODBACIVANJE TUŽBE U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 67. STAV 1. TAČKA 2. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 64 0 Rs 025343 14 Rev od 02.09.2014. godine).

Član 7. stav 1., član 123. i član 207. stav 1. Zakona o parničnom postupku

NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA KOJI JE DAT ZA POTREBE KRIVIČNOG POSTUPKA, KOJI JE RJEŠENJEM PARNIČNOG SUDA UVRŠTEN U DOKAZNI MATERIJAL I KOJEG JE VJEŠTAK MEDICINSKE STRUKE NAVEO KAO SASTAVNI DIO DOKUMENTACIJE KOJU JE KORISTIO ZA POTREBE VJEŠTAČENJA, NE PREDSTAVLJA NOVI DOKAZ VEĆ ELEMENT PROCESNE GRAĐE KOJI JE U SVOJOJ CJELINI OMOGUĆIO VJEŠTAKU IZNOŠENJE POTPUNOG NALAZA I MIŠLJENJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 P 166922 13 Rev od 14.01.2014. godine).

Član 216. stav 2. Zakona o parničnom postupku

ODREDBA ČLANA 216. STAV 2. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU NE NAMEĆE OBAVEZU DRUGOSTEPENOM SUDU DA U SVAKOM KONKRETNOM SLUČAJU OD PRVOSTEPENOG SUDA PRIBAVI IZVJEŠTAJ O POVREDAMA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA I DA ZATRAŽI DA SE RADI UTVRĐENJA TIH POVREDA SPROVEDU PROVJERE. STVAR JE OCJENE DRUGOSTEPENOG SUDA DA LI MU JE Taj IZVJEŠTAJ POTREBAN DA BI MOGAO NA PRAVILAN I ZAKONIT NAČIN ODGOVORITI NA ŽALBENE PRIGOVORE KOJI SE ODOSE NA POVREDE ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA ILI DA BI MOGAO PRAVILNO ODLUČITI DA LI POSTOJI NEKA POVREDA ODREDAVA PARNIČNOG POSTUPKA NA KOJU DRUGOSTEPENI SUD U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 221. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU U POSTUPKU PO ŽALBI PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 68 0 P 000894 13 Rev od 16.01.2014. godine).

Član 255. tačka 1. u vezi sa članom 357. Zakona o parničnom postupku

PRAVOSNAŽNO ZAVRŠEN POSTUPAK MOŽE SE NA PRIJEDLOG STRANKE PONOVI TI SAMO AKO JE PRI DONOŠENJU ODLUKE SUDJELOVAO SUDIJA KOJI JE PO ZAKONU MORAO BITI IZUZET U SMISLU ODREDBE ČLANA 357. TAČKA 1. DO 4. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU. POSTOJANJE DRUGIH OKOLNOSTI KOJE DOVODE U SUMNJU NEPRISTRASNOST SUDIJE PREDSTAVLJAJU RELATIVNI RAZLOG ZA IZUZEĆE IZ ČLANA 357. TAČKA 5. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, KOJI NE MOGU BITI OSNOV ZA PONA VLJANJE POSTUPKA UKOLIKO SUDIJA PRETHODNO NIJE BIO RJEŠENJEM IZUZET OD SUĐENJA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 43 0 P 085814 14 Rev od 10.07.2014. godine).

Član 295. stav 2. i član 378. tačka 2. Zakona o parničnom postupku

SMRĆU STATUTARNOG ZASTUPNIKA PRAVNOG LICA NE PRESTAJE PUNOMOĆJE ZA ZASTUPANJE NAVEDENOG PRAVNOG LICA DATO PUNOMOĆNIKU ADVOKATU OD STRANE UMRLOG ZASTUPNIKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 68 0 Ps 008553 13 Rev od 14.01.2014. godine).

Dozvoljenost revizije protiv drugostepenog rješenja kojim je pravosnažno odlučeno o prijedlogu za ponavljanje postupka

Usaglašeno pravno shvatanje:

“Protiv drugostepenog rješenja kojim je pravosnažno odlučeno o prijedlogu za ponavljanje postupka revizija nije dozvoljena.”

Obrazloženje:

Ponavljanje postupka je vanredni pravni lijek koji mogu podnijeti stranke protiv pravosnažne presude o kojem sud odlučuje u formi rješenja. Zato se pitanje dozvoljenosti revizije protiv drugostepene odluke o prijedlogu za ponavljanje postupka cijeni prema odredbama člana 254. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03 do 61/13). Za primjenu navedenih zakonskih odredaba potrebno je da se kumulativno ispune dva uslova: da se radi o drugostepenom rješenju kojim se postupak pravosnažno završava i da bi u tom sporu revizija bila dozvoljena protiv pravosnažne presude.

Kako je prijedlog za ponavljanje postupka vanredni pravni lijek kojim se pobija pravosnažna odluka suda (bez obzira da li je postala pravosnažna u prvom ili drugom stepenu suđenja) postupak je pravosnažno završen odlukom koja je donesena u postupku čije se ponavljanje traži, pa drugostepeno rješenje kojim je odlučeno o prijedlogu za ponavljanje postupka (odbijanjem ili odbacivanjem prijedloga) nije rješenje kojim se postupak pravosnažno završava. Zato protiv drugostepenog rješenja kojim je pravosnažno odlučeno o prijedlogu za ponavljanje postupka revizija nije dozvoljena.

Pravno shvatanje usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti na kojem su učestvovali predstavnici Suda Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Federacije BiH, Vrhovnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta BiH, održanom u Sarajevu 30.01.2014. godine u prostorijama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

Kvalitativan uspjeh u parnici

„ U slučaju kad je tuženi osporavao osnov tužbenog zahtjeva u cjelosti, zbog čega su jedino nastali troškovi parničnog postupka, tužiocu se mogu priznati troškovi parničnog postupka u cjelosti, nezavisno o visini zahtijevanog, a dosuđenog iznosa“.

Budući da sud u konačnom, kod dosude troškova postupka uzima u obzir samo one troškove koji su bili potrebni radi vođenja parnice i da o tome koji su troškovi bili potrebni kao i o njihovoj visini, odlučuje ocjenjujući brižljivo sve okolnosti, u slučaju kada je tuženi u parnici osporavao osnov tužbenog zahtjeva u cjelini, a za utvrđenje relevantnih činjenica u pogledu postojanja osnova za dosudu je bilo nužno izvoditi odgovarajuće dokaze (npr. vještačenje), sud, troškove vezano za izvođenje tih dokaza, može dosuditi tužiocu u punom iznosu, nezavisno od konačnog uspjeha u parnici, odnosno od visine zahtijevnog i dosuđenog iznosa. Takvo postupanje, odnosno opravdanje za takvo postupanje je u značaju konkretnog dokaza za pravilno rješavanje spornog odnosa među strankama (jedino tim dokaznim sredstvom stranka je pred sudom mogla dokazati bitne činjenice za usvajanje tužbenog zahtjeva) i okolnosti da je tuženi tužbeni zahtjev osporavao u potpunosti, odnosno da je u postupku osporio postojanje pravnog osnova temeljem kojeg tužilac traži da mu sud pruži zahtijevanu pravnu zaštitu (u slučaju kada se radi o zahtjevu za naknadu štete to bi bio jedan od tri kumulativno tražena uslova za dosudu : štetna radnja, uzročno posljedična veza i šteta). Osim toga, primjena pravila o procesnom prebijanju troškova u slučaju djelimičnog uspjeha stranaka u sporu mogla bi dati nepravilne rezultate u parnicama za naknadu nematerijalne štete, jer cilj naknade nematerijalne štete nije restitucija i izjednačavanje štete i naknade već satisfakcija, zadovoljenje i ublažavanje bolova i patnje i zavisi od okolnosti slučaja, a odmjerava se (najčešće) prema slobodnoj ocjeni i njena visina nije poznata ni sudu u momentu podnošenja tužbe.

(Pravno shvatanje usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti na kojem su učestvovali predstavnici Suda Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Federacije BiH, Vrhovnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta BiH, održanom u Sarajevu 30.01.2014. godine u prostorijama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.)

Troškovi privremenog zastupnika

„Privremeni zastupnik ima pravo na naknadu troškova u vezi sa zastupanjem tuženog čije je boravište nepoznato, kao i da traži da tužilac prethodno ove troškove predujmi i da mu ih naknadi. O tom zahtjevu nadležan je da odlučuje sud koji je odredio privremenog zastupnika.

Ovaj izdatak tužilac može ostvariti prema tuženom kao dio svojih ukupnih parničnih troškova, srazmjerno uspjehu u sporu“.

Obrazloženje :

Institut privremenog zastupnika u parničnom postupku ima svrhu u ostvarenju načela zaštite subjektivnih prava zagarantovanih najvišim pravnim aktima. Međutim, da bi se zaštitili i interesi protivne strane (kojoj se privremeni zastupnik postavlja), a kod toga da privremeni zastupnik u principu može biti svako lice koje prema važećem procesnom zakonu u parničnom postupku može biti i punomoćnik, pitanje naknade troškova privremenog zastupnika treba riješiti shodnom primjenom odredaba Zakona o parničnom postupku koje propisuju troškove obezbjeđenja dokaza. Prema tome, troškove vezano za zastupanje tuženog po privremenom zastupniku, na prijedlog privremenog zastupnika prethodno snosi tužilac, a o zahtjevu privremenog zastupnika za naknadu troškova odlučuje sud koji ga je i postavio. Ako je privremeni zastupnik tuženom postavljen iz reda advokata, isti ima pravo na naknadu prouzrokovanih troškova na ime zastupanja tuženog prema mjerodavnoj advokatskoj tarifi i troškovi koje je tužilac prethodno snosio vezano za zastupanje tuženog po privremenom zastupniku, ulaze u ukupne parnične troškove

tužioca, a o tome da li će ih u konačnom snositi tuženi, koga je zastupao privremeni zastupnik, odluku donosi sud, saglasno uspjehu stranaka u sporu.

Naknada troškova u slučaju smanjenja tužbenog zahtjeva

Pravno shvatanje:

“Kod utvrđivanja naknade parničnih troškova sud će cijeliti povodom koga dijela tužbenog zahtjeva su nastali troškovi u pojedinim fazama parnice, a obračunat će ih prema vrijednosti predmeta spora u tim fazama postupka”.

Obzirom da je obračun naknade parničnih troškova (prije svega troškova sudske takse i nagrade advokatu na ime zastupanja pred sudom) u direktnoj vezi sa vrijednošću predmeta spora (koja, u situaciji kada se tužbeni zahtjev odnosi na novčani iznos, predstavlja taj iznos), svaka promjena visine tužbenog zahtjeva, pa tako i smanjenje ima uticaj na dosudu troškova parničnog postupka koje stranka opredijeljeno u parnici zahtjeva. To znači da je sud, u slučaju da je tužilac u toku postupka smanjio tužbeni zahtjev koji je novčano izražen, kod obračuna i dosude troškova parničnog postupka, dužan da vodi računa o vrijednosti predmeta spora koja egzistira u vrijeme preduzimanja svake procesne radnje pred sudom za koju stranka traži naknadu, odnosno da, kao osnovu za obračun naknade u pogledu procesnih izdataka koje je stranka imala prije smanjenja tužbenog zahtjeva uzima vrijednost predmeta spora u tom periodu (dakle, prije smanjenja tužbenog zahtjeva), a nakon smanjenja tužbenog zahtjeva da obračun vrši prema vrijednosti predmeta spora koja postoji nakon smanjenja. Kada na takav način obračuna visinu troškova koje stranka ima pravo potraživati, odluku o troškovima postupka sud će donijeti cijeneći uspjeh stranke u sporu i to tako da za sve procesne izdatke učinjene prije smanjenja tužbenog zahtjeva uspjeh cijeni dovodeći u korelaciju visinu tužbenog zahtjeva prije smanjenja i konačan uspjeh u parnici (visinu usvojenog tužbenog zahtjeva), odnosno za sve izdatke za koje se naknada dosuđuje nastale poslije smanjenja tužbenog zahtjeva, dovodeći u vezu visinu tužbenog zahtjeva nakon smanjenja i konačan uspjeh stranke u parnici (visinu usvojenog tužbenog zahtjeva).

Član 32. Zakona o parničnom postupku

ZA SUĐENJE U SPOROVIMA ZA NAKNADU ŠTETE ZBOG KLEVETE PROTIV RADIO TELEVIZIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO, NJENOG NOVINARA, GLAVNOG UREDNIKA I DIREKTORA POKRENUATOM PRED SUDOM PREMA PREBIVALIŠTU TUŽITELJA, ZA SLUČAJ IZAZIVANJA SUKOBNA NADLEŽNOSTI GDJE SE SMATRA DA JE MJESNO NADLEŽAN SUD PREMA BORAVIŠTU, ODNOSNO SJEDIŠTU TUŽENIH NADLEŽAN JE I SUD PRED KOJIM JE POSTUPAK POKRENUT, ODNOSNO NA ČIJEM PODRUČJU JE ŠTETA NASTUPILA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 336946 13 R od 09.04.2013. god.)

Član 58. Zakona o parničnom postupku

KADA TUŽITELJ PODNESE TUŽBU PROTIV NEPOSTOJEĆEG PRAVNOG LICA (HZ HB), A U TOKU POSTUPKA TUŽI POSTOJEĆE PRAVNO LICE (FBiH) UMJESTO NEPOSTOJEĆEG PRAVNOG LICA, ONDA SE NE RADI O PREINAČENJU TUŽBE, VEĆ UREĐENJU TUŽBE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 58 0 Ps 013101 13 Rev 2 od 11.07.2013. god.)

Član 91. Zakona o parničnom postupku

SADRŽINU SUDSKE NAGODBE KAO IZVRŠNOG NASLOVA, ALI ISTOVREMENO I KAO GRAĐANSKOPRAVNOG UGOVORA NIJE OVLAŠTEN CIJENITI VJEŠTAK BILO KOJE STRUKE, PA NI VJEŠTAK FINANSIJSKE STRUKE, NEGO JE TO PRAVNO PITANJE KOJE JE U SUDSKOM POSTUPKU OVLAŠTEN CIJENITI ISKLJUČIVO SUD.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 259793 12 Rev od 21.02.2013. god.)

UKOLIKO VJEŠTAK DOSTAVI NALAZ I MIŠLJENJE, KOJI SU NEJASNI, NEPOTPUNI ILI PROTIVRJEČNI SAMI SEBI ILI IZVEDENIM DOKAZIMA, SUD ĆE POZVATI VJEŠTAKA DA IH DOPUNI, ODNOSNO ISPRAVI I ODREDITI ROK ZA PONOVRNO DOSTAVLJANJE NALAZA I MIŠLJENJA. TEK UKOLIKO VJEŠTAK NI PO POZIVU SUDA NE DOSTAVI POTPUN I RAZUMLJIV NALAZ I MIŠLJENJE, SUD ĆE UZ PRETHODNO IZJAŠNJENJE STRANAKA, ODREDITI DRUGOG VJEŠTAKA. U TOM SLUČAJU, DAKLE IMA SE UZETI DA TAJ VJEŠTAK UOPŠTE NIJE NI OBAVIO VJEŠTAČENJE, PA SE NOVOODREĐENO VJEŠTEČENJE IMA TRETIRATI KAO JEDINO VJEŠTAČENJE PROVEDENO U TOKU POSTUPKA, A RANIJI NEPOTPUNI NALAZ I MIŠLJENJE NE MOŽE SE CIJENITI KAO DOKAZ

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 58 0 P 047929 13 Rev od 06.06.2013. god.)

Član 193. stav 3. Zakona o parničnom postupku

DRUGOSTEPENI SUD POTVRĐUJUĆI PRVOSTEPENU PRESUDU NIJE DUŽAN U IZRECI SVOJE ODLUKE PONOVIDI SADRŽAJ IZREKE PRVOSTEPENOG SUDA VEĆ JE PRAVILNO, BUDUĆI DA JE U IZRECI PRVOSTEPENE PRESUDE KONKRETIZOVAN SADRŽAJ TUŽBENOG ZAHTJEVA KOJI JE USVOJEN, IZREKAO DA SE PRVOSTEPENA PRESUDA U TOM DIJELU POTVRĐUJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 17 0 Ps 040864 12 Rev od 25.02.2013. god.)

Član 195. i član 197. Zakona o parničnom postupku

ISPRAVKOM SE NE MOŽE MIJENJATI SADRŽAJ IZREKE PRESUDE KADA JE ON REZULTAT (EVENTUALNE) POGREŠNE ODLUKE SUDA O OSNOVANOSTI TUŽBENOG ZAHTJEVA, JER BI TO BILO PROTIVNO NAČELU VEZANOSTI SUDA ZA PRESUDU OD DANA NJENOG DONOŠENJA, ODNOSNO PRAVNOG UČINKA PRESUDE PREMA STRANKAMA OD DANA DONOŠENJA, ODNOSNO DOSTAVLJANJA (ČLAN 197. ZPP-a). POGREŠAN SADRŽAJ VOLJE SUDA IZRAŽENOG U TRENUTKU DONOŠENJA PRESUDE ODNOSNO POGREŠKE U SUĐENJU ISPRAVLJAJU SE PODNOŠENJEM PRAVNIH LIJEKOVA, A NE PODNOŠENJEM PRIJEDLOGA ZA ISPRAVKU PRESUDE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 42 1 P 000635 11 Rev od 21.02.2013. god.)

Član 240. stav 1. tačka 1. Zakona o parničnom postupku

DRUGOSTEPENI SUD NE MOŽE POČINITI POVREDU ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA ZATO ŠTO NIJE SANKCIONISAO POVREDU KOJU JE UČINIO PRVOSTEPENI SUD, AKO NA TU POVREDU NIJE UKAZANO U ŽALBI, A NE RADI SE O POVREDI NA KOJU DRUGOSTEPENI SUD U POSTUPKU PO ŽALBI PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 58 0 P 008318 12 Rev od 04.06.2013. god.)

Član 255. Zakona o parničnom postupku

NAKON PROTEKA OBJEKTIVNOG ROKA OD 5 GODINA OD DANA PRAVOSNAŽNSTI PRESUDE, NE MOŽE SE TRAŽITI PONAVLJANJE POSTUPKA IZ RAZLOGA PREDVIĐENIH U ODREDBI ČLANA 255. STAV 1. TAČKA 6. ZPP-a.

SAMO U SLUČAJEVIMA IZ ČLANA 255. STAV 1. TAČKA 2. I 3. ISTOG ZAKONA NEMA OGRANIČENJA ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 46 1 P 001411 12 Rev od 07.02.2013. god.)

Član 22. Zakona o parničnom postupku

KAD JE O SUKOBU NADLEŽNOSTI IZMEĐU ISTIH SUDOVA, POVODOM ISTOG PREDMETA, VEC ODLUCENO, PONOVI PRIJEDLOG DA SE O ISTOM SUKOBU NADLEŽNOSTI ODLUCI JE NEDOPUŠTEN.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 17 0 P 028676 12 R

od 22.05.2012. god.)

Člana 50. stav 2. Zakona o parničnom postupku

NIJE RAZLOG ZA SVRSISHODNU DELEGACIJU OKOLNOST DA SUDOVI SA PODRUČJA NEKOG DRUGOG KANTONA IMAJU RAZLICIT, I ZA STRANKU POVOLJNIJI, PRAVNI STAV O NEKOM PRAVNOM PITANJU U ODNOSU NA NADLEŽNI SUD.

Član 54. stav 2. Zakona o parničnom postupku

KAD TUŽBA ILI PROTIVTUŽBA PORED DEKLARATORNOG SADRŽI I KONDEMNATORNI ZAHTIJEV, TADA NEMA MJESTA NJENOM ODBACIVANJU U CIJELOSTI POZIVOM NA NEPOSTOJANJE PRAVNOG INTERESA ZA PODNOŠENJE DEKLARATORNE TUŽBE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 000155 11

Rev od 10.04.2012. god.)

Član 55. stav 4. Zakona o parničnom postupku

SUD NE SMIJE, UKOLIKO USVOJI PRIMARNI ZAHTJEV, MERITORNO ODLUCITI I PRESUDOM ODBITI EVENTUALNI ZAHTJEV. AKO JE ZBOG NEDOSTATKA U SUDENJU KOJI SE ODNOSI SAMO NA ODLUKU O JEDNOM ZAHTJEVU, BILO PRIMARNOM ILI EVENTUALNOM, POTREBNO PONOVI POSTUPAK PRED PRVOSTEPENIM SUDOM, TADA SE PRESUDA MORA UKINUTI U CIJELINI, S OBZIROM DA SU PRIMARNI I EVENTUALNI ZAHTJEV U SPECIFICNOJ ZAVISNOJ VEZI.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 Ps 000710 10

Rev od 30.11.2011. god.)

ODBIJANJE PRIMARNOG TUŽBENOG ZAHTJEVA PRETPOSTAVKA JE ZA ODLUCIVANJE O EVENTUALNOM TUŽBENOM ZAHTJEVU.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 233834 12

Rev od 14.06.2012. god.)

Član 57. stav 1. Zakona o parničnom postupku

TUŽITELJ JE PROMJENIO ISTOVJETNOST SVOG ZAHTJEVA KADA UMJESTO RVOBITNOG ZAHTJEVA ZA POVRAT DATOG U IZVRŠENJU RASKINUTOG UGOVORA ZAHTIJEVA NAKNADU ŠTETE ZBOG RASKIDA UGOVORA

Presuda Vrhovnog suda FBiH broj 32 0 Ps 079668 11 Rev od 17.01.2012. god.)

Član 67. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku

Član 137. Zakona o radnim odnosima i palačama službenika organa uprave u F BiH

NA BLAGOVREMENOST TUŽBE, KAO PROCESNU PRETPOSTAVKU ZA MERITORNO ODLUCIVANJE, SUD PAZI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, ALI U OKVIRU CINJENICNE GRADE IZNESENE OD STRANE PARNIČNIH STRANAKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 49 0 P 005720 11

Rev od 23.02.2012. god.)

Član 99. stav 1. tačka 6., Član 110. i Član 207. stav 3. Zakona o parničnom postupku

PRIGOVOR ZASTARE JE IZNESEN PRED PRVOSTEPENIM SUDOM I UKOLIKO GA JE TUŽENI ISTAKAO U ZAVRŠNOJ RIJEČI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000790 10

Rev od 03.11.2011. god.)

Član 102. stav 2. i Član 207. stav 1. Zakona o parničnom postupku

POD NOVIM DOKAZOM SMATRA SE I DOKAZ KOJI JE NASTAO NAKON ŠTO JE GLAVNA RASPRAVA ZAKLJUCENA ALI POD USLOVOM DA SE ON ODNOSI NA CINJENICE KOJE SU POSTOJALE PRIJE ZAKLJUCENJA GLAVNE RASPRAVE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Ps 094902 11

Rev od 02.02.2012. god.)

Član 207. u vezi sa Članom 173. Zakona o obligacionim odnosima

NARUCILAC I IZVODAC RADOVA ODGOVARAJU ZA ŠTETU PROUZROKOVANU RADOVIMA NA NEKRETNINI PO NACELU OBJEKTIVNE ODGOVORNOSTI, PA KADA SE TOKOM TIH RADOVA POJAVE OŠTECENJA NA SUSJEDNOJ NEKRETNINI PRETPOSTAVLJA SE DA SU ONA PROUZROKOVANA TIM RADOVIMA. TERET DOKAZIVANJA DA NE POSTOJI UZROČNA VEZA IZMEĐU IZVOĐENJA RADOVA I NASTALE ŠTETE LEŽI NA NARUCIOCU I IZVODACU RADOVA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 P 003141 11

Rev od 09.02.2012. god.)

Član 147. i Član 155. stav 2. i Član 217. stav 2. Zakona o parničnom postupku

UKOLIKO DRUGOSTEPENI SUD OCJENJUJE DA JE NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA FINANSIJSKE STRUKE U POGLEDU NACINA OBRACUNA KAMATA NEJASAN ILI NEPOTPUN, TE MANJKAVOSTI VJEŠTACENJA OTKLONIT CE NA RASPRAVI, POZIVAJUCI VJEŠTAKA DA SVOJ NALAZ I MIŠLJENJE DOPUNI , ALI NIJE OVLAŠĆEN DA SAM IZVRŠI OBRACUN KAMATA JER ZA TO NE POSJEDUJE STRUCNO ZNANJE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 17 0 P 033346 11

Rev od 15.05.2012. god.)

Član 196. Zakona o parničnom postupku

ČINJENICNI OSNOV SVAKE PRESUDE VEZUJE SE ZA STANJE SPORNOG MATERIJALNOPRAVNOG ODNOSA U VRIJEME ZAKLJUCENJA GLAVNE RASPRAVE PRED PRVOSTEPENIM SUDOM (VREMENSKE GRANICE PRAVOMOCNOSTI).

PRAVILO O SUBJEKTIVNIM GRANICAMA PRAVOMOCNOSTI ODREĐUJE DA PRESUDA, U PRAVILU, MOŽE VEZIVATI SAMO ONA LICA KOJIMA JE DATA MOGUĆNOST DA U

POSTUPKU SUDJELUJU, ODNOSNO DA PRESUDA DJELUJE SVOJOM PRAVOMOĆNOSTI SAMO U ODNOSU IZMEĐU PARNIČNIH STRANAKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 001839 11

Rev od 31.01.2012. god.)

Član 240. stav 1. i 3. Zakona o parničnom postupku

TUŽBENI ZAHTJEV JE PREKORACEN UKOLIKO SUD ODBIJE TUŽBENI ZAHTJEV KOJEG TUŽITELJ NIJE NI POSTAVIO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 000167 10

Član 291., Član 293. stav 3. i Član 295. Zakona o parničnom postupku

SUD NEMA STRANAČKU SPOSObNOST I NE MOŽE BITI STRANKA U POSTUPKU BEZ OBZIRA NA VRSTU SPORA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 P 006693 11

Rev od 26.06.2012. god.)

Član 329. stav 2. Zakona o parničnom postupku

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA POVRAT U PREDASHNJE STANJE ZBOG PROPUŠTANJA PRIPREMNOG ROCIŠTA RACUNA SE OD DANA PRIJEMA ODLUKE KOJU JE SUD POVODOM PROPUŠTANJA DONIO, A NE OD DANA PROPUŠTANJA ROCIŠTA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 214281 11

Rev od 04.09.2012. god.)

Član 336. stav 1. Zakona o parničnom postupku

PRAVO NA PRODUŽENJE SUDSKOG ROKA IZ ČLANA 336. STAV 1. ZPP STRANKA MOŽE OSTVARITI SAMO UKOLIKO JE U OKVIRU TOG ROKA ZAHTIJEVALA NJEGOVO PRODUŽENJE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 P 075508 11

Rev od 09.08.2012. god.)

Član 366. Zakona o parničnom postupku

NASLJEDNICI, KOJIMA PRIPADA PRAVO DA U PARNIČNOM POSTUPKU POSTAVE IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV ZA ISPLATU OTPREMINE KOJA NIJE ISPLACENA

NJIHOVOM UMRLOM PREDNIKU, NISU NUŽNI SUPARNICARI VEC SU POSEBNI POVJERIOCI U OKVIRU SVOG NASLJEDNOG ODNOSNO SUVLASNIČKOG UDJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 001378 11 Rev

od 19.01.2012. god.)

Član 386. Zakona o parničnom postupku

NIJE USPIO U PARNICI TUŽITELJ CIJI JE TUŽBENI ZAHTJEV ODBIJEN ZBOG ZASTARJELOSTI, PA JE STOGA DUŽAN NAKNADITI TROŠKOVE PARNICNOG POSTUPKA TUŽENOM.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 001197 11

Član 386. stav 2. Zakona o parničnom postupku

SVAKA STRANKA, A NE SAMO TUŽITELJ, MOŽE DJELIMIČNO USPJETI U PARNICI. STOGA KOD ODLUCIVANJA O TROŠKOVIMA PARNICNOG POSTUPKA U SLUCAJU DJELIMIČNOG STRANACKOG USPIJEHA U PARNICI TREBA, U PRAVILU, UZIMATI U OBZIR KAKO TUŽIOCEV TAKO I TUŽENIKOV USPIJEH U PARNICI I ODLUKU O TOME KOJA CE STRANKA SNOSITI OBAVEZU NAKNADE TROŠKOVA POSTUPKA DONIJETI PRIMJENOM PRAVILA PROCESNOG PREBIJANJA PARNIČNIH TROŠKOVA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 001039 11

Rev od 26.07.2012. god.)

PRINCIP DA JE SUD VEZAN TUŽBENIM ZAHTJEVOM I DA TUŽITELJU NE MOŽE DOSUDITI VIŠE NEGO ŠTO JE TRAŽENO TUŽBENIM ZAHTJEVOM VAŽI I U PARNICAMA ZA NAKNADU NEMATERIJALNE ŠTETE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 33 0 P 000144 10

Rev od 13.10.2011. god.)

Član 2. stav 1. i Član 12. stav 2. Zakona o parničnom postupku

Član 109. Zakona o obligacionim odnosima

ZAKONSKA OBAVEZA SUDA DA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI PAZI NA NIŠTAVOST UGOVORA NE MOŽE SE PROTUMACITI KAO OBAVEZA I OVLAŠTENJE SUDA DA U SVAKOJ PARNICI, MIMO POSTAVLJENOG ZAHTJEVA, UKOLIKO KAO O PRETHODNOM PITANJU UTVRDI NIŠTAVOST UGOVORA, TAKVO UTVRĐENJE UNESE U IZREKU SVOJE PRESUDE. STOGA BI SUD PREKORACIO TUŽBENI ZAHTJEV UKOLIKO U PARNICI ZA PONIŠTENJE UGOVORA PRESUDOM UTVRDI DA JE TAJ UGOVOR NIŠTAV.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000631 10

Rev od 23.06.2011. god.)

Član 12. stav 1. Zakona o parničnom postupku

Član 1., Član 2., Član 52., Član 55., Član 56., Član 57. i Član 58. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

PARNICNI SUD JE VEZAN KONAČNIM I PRAVOSNAŽNIM RJEŠENJEM NADLEŽNE ZAJEDNICE PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA U POGLEDU UTVRĐENJA DA JE GUBITAK SPOSOBNOSTI ZA RAD TUŽITELJA POSLJEDICA BOLESTI, PA U PARNIČNOM POSTUPKU NE MOŽE KAO O PRETHODNOM PITANJU UTVRĐIVATI DA LI JE GUBITAK SPOSOBNOSTI ZA RAD TUŽITELJA POSLJEDICA POVREDE NA RADU ILI PROFESIONALNE

BOLESTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 33 0 P 004309 09 Rev

od 29.03.2011. god.)

Član 19. i Član 52. Zakona o parničnom postupku

OKOLNOST DA JE U TOKU PARNICE, NA PRIPREMNOM ROCIŠTU, PODNESENA PROTIVTUŽBA, A U ODGOVORU NA PROTIVTUŽBU STAVLJEN PRIGOVOR MJESNE NENADLEŽNOSTI ZBOG POSTOJANJA SPORAZUMA O MJESNOJ NADLEŽNOSTI DRUGOG SUDA, NE DOVODI DO PROMJENE OPŠTE MJESNE NADLEŽNOSTI SUDA, TAKO DA SUD CIJA JE NADLEŽNOST ZASNOVANA PO TUŽBI OSTAJE NADLEŽNA ZA ODLUCIVANJE I PO PROTIVTUŽBI.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Gr-11-000037

od 21.07.2011. god.)

Član 50. stav 2. Zakona o parničnom postupku

OSNOVNA PRETPOSTAVKA ZA DELEGACIJU JESTE POSTOJANJE DRUGOG STVARNO NADLEŽNOG SUDA ZA POSTUPANJE U ODREĐENOM PREDMETU, PA TA PRETPOSTAVKA NIJE ISPUNJENA KADA SE TRAŽI DELEGACIJA U PREDMETU U KOJEM TREBA DA POSTUPA SUD KOJI JE NADLEŽAN ZA ODLUCIVANJE O PRIJEDLOGU ZA DELEGACIJU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Gr-11-00005

od 25.07.2011. god.)

Član 54. stav 4. Zakona o parničnom postupku

ISTICANJE PREJUDICIJELNOG ZAHTJEVA NE SMATRA SE PREINACENJEM TUŽBE, PA MATERIJALNO-PRAVNE POSLJEDICE PODNOŠENJA PRVOBITNE TUŽBE (PREKID ZASTARE) VAŽE I ZA PREJUDICIJELNI ZAHTJEV.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 199598 11

Rev od 27.09.2011. god.)

PREINACENJE TUŽBE PROMJENOM ISTOVJETNOSTI TUŽBENOG ZAHTJEVA POSTOJI KADA SE NOVI TUŽBENI ZAHTJEV RAZLIKUJE OD PRVOBITNOG U POGLEDU SADRŽINE. PROMJENA PRVOBITNOG ZAHTJEVA, KOJI JE GLASIO NA NATURALNU RESTITUCIJU DOVODENJEM OŠTECENE STVARI U STANJE U KOME JE BILA PRIJE OŠTECENJA, U NOVI ZAHTJEV ZA OBAVEZIVANJE TUŽENOG NA NAKNADU NOVCANOG IZNOSA KOJEG SU TUŽITELJI PLATILI ILI KOJI JE POTREBAN ZA SANACIJU OŠTECENE STVARI, PREDSTAVLJA PREINAKU TUŽBE A NE NJENO UREDENJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 021500 09

Rev od 16.12.2010. god.)

Član 56. stav 1. i Član 57. Zakona o parničnom postupku

PROMJENA CINJENICNOG OSNOVA MOŽE PREDSTAVLJATI PREINAKU TUŽBE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Ps 014723 10

Rev od 12.07.2011. god.)

Član 57. stav 4. Zakona o parničnom postupku

ISUVIŠE FORMALISTICKI PRISTUP U RAZMATRANJU DOPUŠTENOSTI PREINAKE TUŽBE NA GLAVNOJ RASPRAVI MOŽE BITI SUPROTAN CILJU KOJI SE OSTVARUJE ODREDBOM ČLANA 57. STAV 4. ZPP I IMATI ZNACENJE POVREDE PRAVA STRANKE NA PRISTUP SUDU I PRAVICNO SUDENJE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 012449 10

Član 58. stav 1. Zakona o parničnom postupku

DEJSTVA SUBJEKTIVNOG PREINACENJA TUŽBE NASTUPAJU OD MOMENTA NJIHOVOG NASTUPANJA PREMA PRVOBITNO TUŽENOM, ODNOSNO OD MOMENTA PODNOŠENJA TUŽBE PROTIV PRVOBITNO TUŽENOG. UREDENJE, DOPUNA ILI ISPRAVKA TUŽBE NEMA PRAVNI ZNACAJ PREINACENJA TUŽBE I NE UTICE NA PROCESNA I MATERIJALNA DEJSTVA PRVOBITNO PODNESENE TUŽBE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Ps 900583 09

Rev od 17.02.2011. god.)

Član 102. stav 2. Zakona o parničnom postupku

SAVJESNA STRANKA NIJE PREKLUDIRANA U PRAVU DA TOKOM GLAVNE RASPRAVE IZNOSI NOVE CINJENICE I PREDLAŽE NOVE DOKAZE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 043339 11

Rev od 23.08.2011. god.)

Član 125. stav 1. Zakona o parničnom postupku

PITANJE DA LI SU STRANKE PRAVNI SLJEDBENICI PREDUZECA KOJA SU UŠLA U PRIVATIZACIJU JE PITANJE POSTOJANJA STVARNE LEGITIMACIJE I KAO TAKVO MATERIJALNOPRAVNE PRIRODE, PA SE ONO NE MOŽE TRETIRATI ISKLJUCIVO KAO CINJENICNO PITANJE I SHODNO TOME UVAŽITI IZJAVE STRANAKA KOJOM ONE TU “CINJENICU” CINE NESPORNOM, UKOLIKO TE IZJAVE NEMAJU STVARNU OSNOVU U SADRŽAJU IZVEDENIH DOKAZA I IZAZIVAJU SUMNJU DA STRANKE ŽELE IZIGRATI ZAKONSKA PRAVILA PROCESA PRIVATIZACIJE.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 Ps 000113 09

Rev od 28.04.2011. god.)

Član 72. Zakona o radu

Član 50. Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u

oblasti proizvodnje i prerade metala u F BiH

NA ZAPOSLENIKU JE TERET DOKAZIVANJA POSTOJANJA I SADRŽAJA SPORAZUMA IZMEĐU POSLODAVCA I SINDIKATA O VISINI DOGOVORENE NAKNADE PLACA ZAPOSLENIKA ZA SLUCAJ PREKIDA RADA DO KOJEG JE DOŠLO ZBOG OKOLNOSTI ZA KOJE ZAPOSLENIK NIJE KRIV.

(Presuda Vrhovnog suda F Bosne i Hercegovine broj: 70 0 Rs 000246 09 Rev od

29.03.2011. god.)

TERET DOKAZIVANJA TVRDNJI DA JE DUG PLACEN, KAO I TVRDNJI O POSTOJANJU VIDLJIVIH ILI SKRIVENIH MANA STVARI, JE NA TUŽENOM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 68 0 P 002456 10

Rev od 12.05.2011. god.)

Član 137. Zakona o parničnom postupku

SVJEDOCI SU, PO DEFINICIJI, OSOBE KOJE OBAVJEŠTAVAJU SUD O SVOJIM ZAPAŽANJIMA DOGAĐAJA KOJI SU SE DESILI U PROŠLOSTI, PA SE ISKAZI SVJEDOKA NE MOGU OCIJENITI PAUŠALNIM SAMO ZBOG TOGA ŠTO SE DOGAĐAJ O KOME SVJEDOCE DESIO „PRIJE DVIJE I PO god.“.

Rev od 28.12.2010. god.)

Član 147. i Član 155. Zakona o parničnom postupku

NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA MEDICINSKE STRUKE KOJI JE SOLIDNO I LOGICNO ZASNOVAN NA CINJENICAMA O ZDRAVSTVENOM STANJU NEKOG LICA NE MOŽE SE OBORITI ISKAZIMA SVJEDOKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 185309 11

Rev od 25.08.2011. god.)

Član 160. Zakona o parničnom postupku

Član 96. Zakona o krivičnom postupku

PRAVO NA NAKNADU I NAGRADU ZA OBAVLJENO VJEŠTACENJE VJEŠTAK, U PRAVILU, OSTVARUJE U POSTUPKU ZA POTREBE KOJEG JE PROVEDEN DOKAZ VJEŠTACENJEM U SKLADU SA RJEŠENJEM SUDA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 Ps 001065 10

Član 176. stav 2. i Član 192. Zakona o parničnom postupku

NE SAMO TUŽITELJ VEC I TUŽENI MOŽE IMATI PRAVNI INTERES DA SE ODLUCI O SVIM ZAHTJEVIMA KOJE JE TUŽITELJ POSTAVIO U TUŽBI, JER SE RJEŠENJEM STVARI U CIJELINI OTKLANJA PRAVNA NESIGURNOST I ISKLJUCUJE MOGUĆNOST POKRETANJA NOVOG SPORA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 049506 11

Rev od 09.08.2011. god.)

Član 194. Zakona o parničnom postupku

UKOLIKO STRANKA U ŽALBI, IZMEĐU OSTALOG, ISTAKNE I PRIGOVOR DA SUD NIJE ODLUCIO O SVIM ZAHTJEVIMA, TAJ ŽALBENI PRIGOVOR IMA SE SMATRATI

PRIJEDLOGOM ZA DONOŠENJE DOPUNSKE PRESUDE, U KOM SLUCAJU JE PRVOSTEPENI SUD DUŽAN POSTUPITI U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 194. ZPP.

Član 196. stav 2. Zakona o parničnom postupku

NE POSTOJI IDENTITET ZAHTJEVA KADA JE U RANIJOJ PARNICI TUŽITELJICA ZAHTIJEVALA DA SE UTVRDI DA JE UGOVOROM O POKLONU, ZAKLJUCENIM IZMEĐU NJENOG UMRLOG SUPRUGA, KAO POKLONODAVCA, I NJEGOVE KCERKE, KAO POKLONOPRIMCA, POVRIJEĐEN NJEN NUŽNI NASLJEDNI DIO, I TEKUCE PARNICE U KOJOJ TUŽITELJICA ZAHTIJEVA DA SE UTVRDI DA JE DJELIMIČNO NIŠTAV KASNIJI UGOVOR O POKLONU ISTE NEKRETNINE, ZAKLJUCEN IZMEĐU POKLONOPRIMCA IZ RANIJEG UGOVORA (SADA POKLONODAVCA) I NOVOG POKLONOPRIMCA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 41 0 P 002619 11

Rev od 21.06.2011. god.)

Član 209. i Član 19. Zakona o parničnom postupku

NEPRAVILNA PRIMJENA ODREĐABA PROCESNOG ZAKONA O MJESNOJ NADLEŽNOSTI NE MORA UVIJEK BITI OD UTICAJA NA DONOŠENJE ZAKONITE I PRAVILNE ODLUKE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 007532 09

Rev od 20.01.2011. god.)

Član 209. i Član 231. Zakona o parničnom postupku

PRAVO NA OBRAZLOŽENJE SUDSKE ODLUKE I PREMA PRAKSI EVROPSKOG SUDA PREDSTAVLJA ELEMENAT PRAVA NA PRAVICNO SUDENJE, JER SE TIME OMOGUĆAVA PROVJERA DA LI JE PROVEDENO SUDENJE BILO PRAVICNO I OMOGUĆAVA STRANCI DA NA TEMELJU OBRAZLOŽENJA SAZNA ZA RAZLOGE ODLUKE I NA OSNOVU TOGA ADEKVATNO INSTRUIRA SVOJE PRAVNE LIJEKOVE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 002062 09

Član 209. , Član 227. stav 1. i Član 231. Zakona o parničnom postupku

DRUGOSTEPENI SUD CINI POVREDU ODREĐABA PARNICNOG POSTUPKA UKOLIKO PROPUSTI DA ODLUCI O SVIM ŽALBAMA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 Rs 000981 10

Rev od 30.03.2011. god.)

Član 221., Član 126. i Član 127. Zakona o parničnom postupku

DRUGOSTEPENI SUD PREKORACUJE SVOJE OVLAŠTENJE IZ ČLANA 221. ZPP KADA, ODLUCUJUCI MIMO RAZLOGA ŽALBE, OCIJENI DA PRVOSTEPENI SUD U KONKRETNOM SLUCAJU NIJE MOGAO ODLUCIVATI O VISINI MATERIJALNE ŠTETE PO SVOJOJ SLOBODNOJ OCJENI, JER NA TAJ NACIN ZAPRAVO ZAKLJUCUJE DA JE PRVOSTEPENI SUD NEPRAVILNO PRIMJENIO ODREDBU ČLANA 127. ZPP IAKO ŽALBA NIJE BILA IZJAVLJENA IZ RAZLOGA POVREDE ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 033056 10

Rev od 13.09.2011. god.)

Član 247. stav 2. Zakona o parničnom postupku

Član 19. Zakona o sudskim taksama Kantona Sarajevo

NIJE DOZVOLJENA REVIZIJA PROTIV RJEŠENJA DRUGOSTEPENOG SUDA KOJIM JE POTVRĐENO PRVOSTEPENO RJEŠENJE O UTVRĐIVANJU VISINE SUDSKE TAKSE I NJENOJ PRINUDNOJ NAPLATI.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Ps 191403 11

Član 247. stav 2. i Član 254. stav 4. Zakona o parničnom postupku

Član 57. stav 5. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u F BiH

PROTIV RJEŠENJA DRUGOSTEPENOG SUDA, KOJIM JE POTVRĐENO PRVOSTEPENO RJEŠENJE O ODBIJANJU ZAHTJEVA ZA BRISANJE NEOSNOVANOG UPISA U SUDSKI REGISTAR, REVIZIJA NIJE DOPUŠTENA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 70 0 P 000211 10

Rev od 27.01.2011. god.)

Član 318. stav 1. i Član 362. stav 1. Zakona o parničnom postupku

ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA ZBRAJANJEM ZAHTJEVA DOLAZI U OBZIR JEDINO KOD OBJEKTIVNE, A NE I KOD SUBJEKTIVNE KUMULACIJE.

Rev od 04.10.2011. god.)

Član 359. Zakona o parničnom postupku

PREDSJEDNIK KANTONALNOG SUDA NE MOŽE U POSTUPKU ZA IZUZECE PREDSEDNIKA OPCINSKOG SUDA DONIJETI RJEŠENJE O NOVČANOM KAŽNJAVANJU STRANKE ZBOG

**VRIJEDANJA SUDA PRIJE NEGO ŠTO PREDSJEDNIK VRHOVNOG SUDA ODLUCI O
ZAHTJEVU ZA NJEGOVO IZUZECE OD ODLUCIVANJA O IZUZECU PREDSJEDNIKA
OPCINSKOG SUDA.**

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 07 0 V 005370 11

GŽ od 19.07.2011. god.)

Član 206. i Član 414. Zakona o obligacionim odnosima

**SAIZVRŠIOCI KRIVICNOG DJELA KOJI ODGOVARAJU SOLIDARNO ZA ŠTETU NEMAJU
POLOŽAJ JEDINSTVENIH NUŽNIH SUPARNICARA U PARNICI ZA NAKNADU ŠTETE. KADA SE
RADI O OBICNOM, A NE JEDINSTVENOM SUPARNICARSTVU, SVAKI OD SUPARNICARA JE
SAMOSTALNA STRANKA I NJIHOVE RADNJE ILI PROPUŠTANJA NE KORISTE NITI ŠTETE
DRUGIM SUPARNICARIMA. STOGA, KADA SAMO JEDAN OD OBICNIH SUPARNICARA IZJAVI
ŽALBU PROTIV PRVOSTEPENE PRESUDE, TA PRESUDA CE POSTATI PRAVOMOCNA U
ODNOSU NA DRUGOG SUPARNICARA KOJI SE NIJE ŽALIO, JER IZ SAME SOLIDARNOSTI
OBLIGACIJE NE PROIZILAZI JEDNAKOST RJEŠENJA SPORA.**

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj od 70 0 P 000216 09

Rev 24.02.2011. god.)

Član 383. – 386. i Član 399. Zakona o parničnom postupku

**PRIVREMENI ZASTUPNIK IMA PRAVO NA NAKNADU TROŠKOVA U VEZI SA ZASTUPANJEM
TUŽENOG, CIJE JE BORAVIŠTE NEPOZNATO, KAO I DA TRAŽI DA TUŽILAC PRETHODNO
OVE TROŠKOVE PREDUJMI I DA MU IH NAKNADI. O TOM ZAHTJEVU NADLEŽAN JE DA
ODLUCUJE SUD, KOJI JE ODREDIO PRIVREMENOG ZASTUPNIKA. OVAJ IZDATAK TUŽITELJ
MOŽE OSTVARITI PREMA TUŽENOM KAO DIO SVOJIH UKUPNIH PARNIČNIH TROŠKOVA,
SRAZMJERNO USPIJEHU U SPORU.**

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 002147 11

Rev od 18.10.2011. god.)

Član 12. Zakona o parničnom postupku

**OKOLNOST DA JE KRIVIČNA PRESUDA DONESENA NA OSNOVU SPORAZUMA O KRIVNJI NE
ISKLJUČUJE PRIMJENU ODREDBE ČLANA 12. STAV 3. ZPP.**

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-09-000131 od 30.03.2010. god.)

Član 50. stav 2. i član 362. Zakona o parničnom postupku

POKUŠAJEM PROŠIRENJA TUŽBE NA NOVOG TUŽENOG POKREĆE SE SAMO INCIDENTALNI POSTUPAK ZA ODLUČIVANJE O PROŠIRENJU TUŽBE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Gr-09-000192 od

24.11.2009. god.)

Član 186. i član 189. Zakona o parničnom postupku

KADA SUD U SKLADU SA ODREDBOM ČLANA 186. STAV 1. ZPP UDOVOLJI ZAHTJEVU STRANKE DA JOJ SE, ZBOG POSTOJANJA OPRAVDANIH OKOLNOSTI, DOSTAVLJANJE ODLUKE IZVRŠI PUTEM POŠTE, TADA ROK ZA ŽALBU TEČE POČEV OD DANA PRIJEMA PREPISA ODLUKE.

Član 191. i član 196. Zakona o parničnom postupku

IZREKA PRVOSTEPENE PRESUDE NIJE NERAZUMLJIVA I KONTRADIKTORNA UKOLIKO JE SUD ODBIO KAO NEOSNOVAN TUŽBENI ZAHTJEV KOJI GLASI NA NOVČANO POTRAŽIVANJE, ČIJI JE IZNOS TAČNO NAVEDEN, A DA PRI TOME NIJE NAVEO IZ KOG PRAVNOG OSNOVA POTIČE TO NOVČANO POTRAŽIVANJE.

Član 195. Zakona o parničnom postupku

POGREŠAN SADRŽAJ VOLJE SUDA IZRAŽEN U TRENUTKU DONOŠENJA PRESUDE, ODNOSNO POGREŠKE U SUĐENJU ISPRAVLJAJU SE PODNOŠENJEM PRAVNIH LIJEKOVA, A NE PODNOŠENJEM PRIJEDLOGA ZA ISPRAVKU PRESUDE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-GŽ-09-000022 od 02.02.2010.god.)

Član 209., član 227. stav 3. i član 309. Zakona o parničnom postupku

OKOLNOST DA JE TUŽENI EVENTUALNO NEUREDNO ZASTUPAN U PARNICI NEMA KARAKTER POVREDE ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA SA SANKCIJOM UKIDANJA PRESUDE (ČLAN 227. STAV 3. ZPP) U SITUACIJI KADA JE TUŽENI U CIJELOSTI USPIO U PARNICI. U TAKVOJ PROCESNOJ SITUACIJI TUŽITELJ SE NE MOŽE S USPJEHOM POZIVATI NA NEUREDNO ZASTUPANJE TUŽENOG, JER JE SMISAO ODREDBE ČLANA 309. U VEZI SA ČLANOM 227. STAV 3. ZPP U ZAŠTITI NEUREDNO ZASTUPANE STRANKE, A NE NJENOG PROTIVNIKA U PARNICI.

29.12.2009.god.)

Član 209. i član 245. Zakona o parničnom postupku

OKOLNOST DA REVIDENTU U RANIJEM REVIZIJSKOM POSTUPKU NIJE DOSTAVLJENA NA ODGOVOR REVIZIJA TUŽITELJICE NE PREDSTAVLJA POVREDU ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA KOJA JE BILA OD UTICAJA NA DONOŠENJE ZAKONITE I PRAVILNE PRESUDE U PONOVNOM DRUGOSTEPENOM POSTUPKU.

Član 229. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku

DRUGOSTEPENI SUD NEMA OVLAŠĆENJE DA U SJEDNICI VIJEĆA DRUGAČIJE OCIJENI ISKAZE SVJEDOKA UKOLIKO SU TI SVJEDOCI NEPOSREDNO SASLUŠANI OD STRANE PRVOSTEPENOG SUDA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 000045 08 Rev od 18.02.2010. god.)

Član 301. Zakona o parničnom postupku

IZJAVU PUNOMOĆNIKA STRANKE O STEPENU NJEGOVOG KRVNOG ILI TAZBINSKOG SRODSTVA SA STRANKOM, NA KOJU SUPROTNA STRANA NIJE IMALA PRIMJEDBI, NE TREBA DODATNO PROVJERAVATI IZVOĐENJEM ADEKVATNIH DOKAZA, PA STOGA NIJE OSTVARENA POVREDA ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA KOJA SE ODNOSI NA NEPRAVILNO ZASTUPANJE STRANKE U POSTUPKU.

Član 335. Zakona o parničnom postupku

STRANKA MOŽE ISPRAVU NA KOJU SE POZIVA PRILOŽITI I U FOTOKOPIJI, A SAMO NA ZAHTJEV PROTIVNE STRANKE SUD JE DUŽAN POZVATI PODNOSITELJA DA ISPRAVU PRILOŽI I U IZVORNIKU.

U PARNICI ZA UTVRĐENJE POSTOJANJA STVARNE SLUŽNOSTI NA GRADSKOM GRAĐEVINSKOM ZEMLJIŠTU U DRŽAVNOJ SVOJINI TUŽBOM NA PASIVNOJ STRANI MORA, PORED KORISNIKA POSLUŽNOG DOBRA, BITI OZNAČENA I OPĆINA, KOJA KAO VLASNIK UPRAVLJA TAKVIM ZEMLJIŠTEM.

U SPORU PO TUŽBI TREĆEG LICA RADI UTVRĐENJA NIŠTAVOSTI SUDSKE NAGODBE, KOJA U MATERIJALNO-PRAVNOM SMISLU PREDSTAVLJA UGOVOR GRAĐANSKOG PRAVA, NA PASIVNOJ STRANI MORAJU TUŽBOM BITI OBUHVAĆENE SVE STRANKE KOJE SU SUDIONICI ZAKLJUČENJA SUDSKE NAGODBE, KAO NUŽNI SUPARNIČARI.

Član 371. Zakona o parničnom postupku

DOPUŠTENA JE SAMOSTALNA ŽALBA UMJEŠAČA I UKOLIKO STRANKA KOJOJ SE ON PRIDRUŽIO NIJE IZJAVILA ŽALBU, ALI SE PRI TOME NIJE ODREKLA PRAVA NA ŽALBU ILI

ODUSTALA OD ŽALBE, NITI SE OČITOVALA DA JE ŽALBA UMJEŠAČA SUPROTNA NJENIM INTERESIMA I DA SE STOGA PROTIVI ŽALBI UMJEŠAČA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-09-000726 od 27.04.2010. god.)

U TUMAČENJU ZAKONSKE ODREDNICE „U CIJELOSTI IZGUBI PARNICU“ IZ ČLANA 386. STAV 1. ZPP SUDSKA PRAKSA JE ZAUZELA PRAVNI STAV DA GUBITAK PARNICE ZA TUŽITELJA POSTOJI UKOLIKO NJEGOV ZAHTJEV BUDE ODBIJEN ILI TUŽBA BUDE ODBAČENA, BEZ OBZIRA NA PRAVNU OSNOVU ODLUKE.

Član 400. Zakona o parničnom postupku

ODREDBA ČLANA 400. ZPP NE PODRAZUMIJEVA MOGUĆNOST DA STRANKA, U SLUČAJU GUBITKA SPORA, BUDE OSLOBOĐENA OD PLAĆANJA TROŠKOVA PARNIČNOG POSTUPKA SUPROTNOJ STRANI, VEĆ SE TA ODREDBA ODNOSI SAMO NA OSLOBAĐANJE OD OBAVEZE PRETHODNOG SNOŠENJA TROŠKOVA PROUZROKOVANIH PARNIČNIM RADNJAMA STRANKE.

13.10.2009.god.)

Član 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku

Član 26. Zakona o vanparničnom postupku

PROTIV PRAVOMOĆNIH RJEŠENJA DRUGOSTEPENOG SUDA, DONESENIH U VANPARNIČNIM POSTUPCIMA U KOJIMA JE ODLUČIVANO O STAMBENIM STVARIMA TE O ODREĐIVANJU NAKNADE ZA EKSPROPRISANU NEPOKRETNOST, REVIZIJA JE UVIJEK DOZVOLJENA NEOVISNO O TOME DA LI JE ISPUNJENA PRETPOSTAVKA ZA DOPUŠTENOST REVIZIJE IZ ČLANA 237. STAV 2. ZPP.

Zaključak Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine sa sjednice od 17.09.2009. god..

Član 237. stav 2. i 3. Zakona o parničnom postupku

REVIZIJA PROTIV ODLUKE O TROŠKOVIMA POSTUPKA DOPUŠTENA JE POD USLOVIMA IZ ČLANA 237. STAV 2. ZPP UZ ISPUNJENJE DVA KUMULATIVNA USLOVA I TO PRVOG, DA BI REVIZIJA PO NAVEDENOJ ZAKONSKOJ ODREDBI BILA DOPUŠTENA PROTIV ODLUKE O GLAVNOJ STVARI, I DRUGOG, DA POBIJANI DIO PRAVOSNAŽNE ODLUKE O NAKNADI TROŠKOVA POSTUPKA PRELAZI IZNOS OD 10.000,00 KM.

REVIZIJA PROTIV ODLUKE O ZAKONSKOJ ZATEZNOJ KAMATI DOPUŠTENA JE POD USLOVOM IZ ČLANA 237. STAV 3. ZPP.

Ocjena pravnih učinaka činjeničnog stanja

Član 8. Zakona o parničnom postupku

OCJENA PRAVNIH UČINAKA UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA NE PREDSTAVLJA PRIMJENU ODREDBE ČLANA 8. ZPP, VEĆ PRIMJENU MATERIJALNOG PRAVA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-000328 od 26.03.2009. god.)

Efikasna sudska zaštita

Član 10. i član 81. stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku

NAČELO EKONOMIČNOSTI POSTUPKA NE MOŽE I NE SMIJE BITI SAMO SEBI SVRHA, ODNOSNO NE SMIJE PREDSTAVLJATI BITNO OGRANIČAVANJE PRAVA STRANKE DA U POSTUPKU IZNESE PRED SUD SVOJU PROCESNU GRAĐU I DA SE U POSTUPKU NAJPOTPUNIJE IZJASNI, JER TO PRAVO TAKOĐE PREDSTAVLJA CILJ I ELEMENAT PRAVA NA EFIKASNU SUDSKU ZAŠTITU.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-000688 od 23.07.2009. god.)

Nadležnost – prava vojnih invalida i porodica palih boraca

Član 16. Zakona o parničnom postupku

NE POSTOJI NADLEŽNOST PARNIČNOG SUDA ZA POSTUPANJE PO ZAHTIJEVIMA ZA OSTVARIVANJE PRAVA UTVRĐENIH ZAKONOM O OSNOVNIM PRAVIMA VOJNIH INVALIDA I PORODICA PALIH BORACA, ODNOSNO ZAKONOM O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA.

Nadležnost – Sud BiH

Član 16. stav 3. Zakona o parničnom postupku

KADA SUD U TOKU POSTUPKA UTVRDI DA JE ZA ODLUČIVANJE NADLEŽAN SUD BOSNE I HERCEGOVINE TADA NEMA MJESTA PRIMJENI ODREDBE ČLANA 16. STAV 3. ZPP I ODBACIVANJE TUŽBE, VEĆ JE SUD DUŽAN OGLASITI SE STVARNO NENADLEŽNIM I PREDMET DOSTAVITI SUDU BIH KAO STVARNO NADLEŽNOM SUDU.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-000300 od 12.05.2009.god.)

Ispitivanje odluka izvršnog suda

U PARNIČNOM POSTUPKU SE NE MOŽE ISPITIVATI ZAKONITOST I PRAVILNOST ODLUKA IZVRŠNOG SUDA.

Izberiva nadležnost – nova saznanja o ranijim okolnostima

Član 32. stav 1. Zakona o parničnom postupku

TUŽITELJ JE UZ TUŽBU DUŽAN PRUŽITI DOKAZE DA JE ŠTETNA RADNJA POČINJENA ILI DA JE ŠTETNA POSLJEDICA NASTUPILA NA PODRUČJU SUDA KOJEM JE TUŽBA PODNESENA. UKOLIKO TUŽITELJ NE POSTUPI NA NAVEDENI NAČIN TADA NEMA USLOVA ZA PRIMJENU ODREDBE ČLANA 32. ZPP, VEĆ SE MJESNA NADLEŽNOST ZA SUĐENJE, POVODOM PRIGOVORA TUŽENOG, IMA OCIJENITI PREMA PRAVILIMA O OPĆOJ MJESNOJ NADLEŽNOSTI, ODNOSNO PREMA PREBIVALIŠTU (BORAVIŠTU) ILI SJEDIŠTU TUŽENOG (ČLAN 28. – 31. ZPP).

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Gr-09-000177 od 18.09.2009. god. i Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Gr-09-000222 od 08.10.2009. god.)

Delegacija

NISU ISPUNJENE PRETPOSTAVKE ZA ODLUČIVANJE O PRIJEDLOGU DA U POJEDINOM PREDMETU POSTUPA STVARNO NADLEŽAN SUD U DRUGOM KANTONU (SVRSISHODNA DELEGACIJA), AKO NADLEŽNI SUD PREDHODNO NIJE ODLUČIO O DOPUŠTENOSTI PROŠIRENJA TUŽBE NA POSTUPAJUĆEG SUDIJU TOGA SUDA, KAO NOVOG TUŽENOG.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj 070-0-Gr-09-000213 od 15.10.2009. god.)

Povlačenje tužbe – prempcija

Član 84. stav 1. Zakona o parničnom postupku

NEMA MJESTA PRESUMPCIJI O POVLAČENJU TUŽBE U SITUACIJI KADA JE TUŽITELJ PREDLOŽIO ODGODU PRIPREMNOG ROČIŠTA ZBOG OPRAVDANE SPRIJEČENOSTI NJEGOVOG PUNOMOĆNIKA DA PRISTUPI NA TO ROČIŠTE.

Dokaz vještačenjem

Član 123. i član 147. Zakona o parničnom postupku

PARNIČNI SUD NIJE DUŽAN VJEŠTAČENJEM UTVRĐIVATI IZNOS ZATEZNIH KAMATA OBRAČUNATIH ZA PERIOD KAŠNJENJA U PLAĆANJU GLAVNOG DUGA AKO JE TUŽITELJ PRILOŽIO OBRAČUN IZ KOGA SU VIDLJIVI SVI ELEMENTI NA OSNOVU KOJIH JE ISTI SAČINJEN, A TUŽENIK NIJE OSPORIO NA ODREĐEN NAČIN NI JEDAN OD ELEMENATA OBRAČUNA. U NEDOSTATKU ODREĐENIH PRIGOVORA NEMA RAZLOGA ZA IZVOĐENJE VJEŠTAČENJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-07-001383 od 15.01.2009. god.)

Visina štete – slobodna ocjena dokaza

PRIMJENI ODREDBE ČLANA 127. ZPP IMA MJESTA SAMO U SITUACIJI KADA SE DO TAČNE KVANTIFIKACIJE OSNOVANOG PRAVA MOŽE DOĆI SAMO UZ NESRAZMJERNE TEŠKOĆE ILI JE TO POTPUNO NEMOGUĆE.

Provođenje dokaza – vještačenje

Član 155. stav 3. Zakona o parničnom postupku

KADA VJEŠTAK DOSTAVI SUDU POTPUN I RAZUMLJIV NALAZ I MIŠLJENJE I NAKON TOGA NA GLAVNOJ RASPRAVI NA STRUČAN I ARGUMENTOVAN NAČIN ODGOVORI NA PRIMJEDBE TUŽENOG, TADA NEMA MJESTA PRIHVATANJU PRIJEDLOGA ZA ODREĐIVANJE DRUGOG VJEŠTAKA.

Kritička ocjena nalaza i mišljenja

Član 209. Zakona o parničnom postupku

SUD NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA CIJENI KAO I SVE DRUGE DOKAZE U SKLADU SA NAČELOM SLOBODNE OCIJENE DOKAZA IZ ČLANA 8. ZPP, PA JE DUŽAN DA NALAZ I MIŠLJENJE VJEŠTAKA PODVRGNE KRITIČKOJ ANALIZI. KADA ZAKLJUČAK PRVOSTEPENOG SUDA O NEPOSTOJANJU DOPRINOSA STRANKE U NASTANKU ŠTETNOG DOGAĐAJA NIJE REZULTAT TAKVOG KRITIČKOG OCJENJIVANJA NALAZA I MIŠLJENJA VJEŠTAKA, VEĆ JE REZULTAT POTPUNOG ZANERMARIVANJA JEDNOG NJEGOVOG RELEVANTNOG DIJELA, KOJI U PRVOSTEPENOJ PRESUDI UOPŠTE NIJE INTERPRETIRAN NI OCJENJIVAN, OSTVARENA JE POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 209. U VEZI SA ČLANOM 8. ZPP.

Aktivna legitimacija

AKTIVNA LEGITIMACIJA NIJE PROCESNA PREDPOSTAVKA ZA DOPUSTIVOST TUŽBE NITI ZA PREDUZIMANJE PARNIČNIH RADNJI U TOKU POSTUPKA, VEĆ OD NJENOG POSTOJANJA ZAVISI OSNOVANOST TUŽBENOG ZAHTJEVA. STOGA NI POGREŠAN ZAKLJUČAK SUDA O POSTOJANJU AKTIVNE LEGITIMACIJE TUŽITELJA U NEKOM SPORU NE SPADA U SFERU POVREDE ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 209. ZPP-A, VEĆ U SFERU POGREŠNE PRIMJENE MATERIJALNOG PRAVA.

Lista vještaka

Član 209. u vezi sa članom 149. stav 3. Zakona o parničnom postupku

OKOLNOST DA JE VJEŠTAČENJE, SUPROTNO ODREDBI ČLANA 149. STAV 3. ZPP-A IZVEDENO PO VJEŠTAKU GEOMETRU KOJI SE NE NALAZI NA LISTI IMENOVANIH STALNIH SUDSKIH VJEŠTAKA, SAMA PO SEBI, NE PREDSTAVLJA POVREDU ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 209. ZPP.

Član 209. u vezi sa članom 81. stav 2. Zakona o parničnom postupku

ZA TUMAČENJE KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DJELATNOST OSNOVNOG OBRAZOVANJA U FEDERACIJI BIH NADLEŽNA JE ZAJEDNIČKA KOMISIJA UGOVARAČA ILI ARBITRAŽNO VIJEĆE (ČLAN 69. STAV 6. U VEZI SA ČLANOM 59. KOLEKTIVNOG UGOVORA), PA JE PRVOSTEPENI SUD, KOD ČINJENICE DA REVIDENT NIJE POKRETAO POSTUPAK ZA TUMAČENJE ODREDBI KOLEKTIVNOG UGOVORA KOJE SMATRA SPORNIM, PRAVILNO PRIMIJIENIO ODREDBU ČLANA 81. STAV 2. ZPP KADA JE ODBIO PRIJEDLOG REVIDENTA ZA IZVOĐENJE DOKAZA SASLUŠANJEM SVJEDOKA NA OKOLNOST UTVRĐIVANJA STVARNE VOLJE UGOVARAČA PRILIKOM ZAKLJUČIVANJA KOLEKTIVNOG UGOVORA.

Dopuna revizije

Član 214. stav 4. u vezi sa članom 253. Zakona o parničnom postupku

DOPUNA REVIZIJE KOJA JE IZJAVLJENA PO PROTEKU ROKA ZA IZJAVLJIVANJE REVIZIJE IMA SE ODBACITI KAO NEBLAGOVREMENA

Ocjena izvedenih dokaza

Član 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku

REVIZIJOM SE NE MOŽE NAPADATI SUDSKA OCJENA IZVEDENIH DOKAZA KADA TAKAV PRIGOVOR UKLJUČUJE ILI PRIKRIVA PRIGOVOR POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA.

Revizija u zemljišno-knjižnom postupku

Član 247. i član 254. stav 4. Zakona o parničnom postupku i član 26. Zakona o vanparničnom postupku

PROTIV DRUGOSTEPENOG RJEŠENJA DONESENOG U ZEMLJIŠNO-KNJIŽNOM POSTUPKU REVIZIJA NIJE DOPUŠTENA

Mjera osiguranja – žalba

Član 282. stav 5. Zakona o parničnom postupku

NIJE DOPUŠTENA ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O ODREĐIVANJU MJERE OSIGURANJA KOJEG JE U PRVOM STEPENU DONIO KANTONALNI SUD

Žalba – potvrda o prijemu pošiljke i pečat pošte

Član 325. stav 2. Zakona o parničnom postupku

U SLUČAJU SUMNJE O BLAGOVREMENOSTI PODNESENE ŽALBE ZBOG POSTOJANJA RAZLIČITIH PODATAKA O DATUMU NJENOG UPUĆIVANJA PREKO POŠTE PREPORUČENOM POŠILJKOM MJERODAVNI SU PODACI IZ POTVRDE O PRIJEMU POŠILJKE SA PEČATOM POŠTE, A NE PODACI NAVEDENI NA KOVERTI U KOJOJ JE PODNESAK PREDAT, ILI PODACI NA PRIJEMNOM ŠTAMBILJU SUDA.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Rev-08-001124 od 11.06.2009.)

Ocjena blagovremenosti revizije

Član 325. stav 1. Zakona o parničnom postupku

U SLUČAJU SUMNJE O BLAGOVREMENOSTI REVIZIJE, KADA JE REVIZIJA PRVOSTEPENOM SUDU PODNESENA NEPOSREDNO, A POTOM CMS SISTEMOM IZVRŠEN UNOS TOG DOKUMENTA, TADA ZA OCJENU BLAGOVREMENOSTI REVIZIJE MJERODAVAN JE DATUM IZ PEČATA. U CMS POTVRDI U RUBRICI „DATUM I VRIJEME PRIJEMA“ ISPISUJE SE DATUM PRIJEMA SA PEČATA (TJ. DAN KAD JE REVIZIJA NEPOSREDNO PODNIJETA SUDU) A NE DATUM UNOSA, JER DATUM UNOSA SE ISPISUJE U ZAGLAVLJE POTVRDE.

(Dopis Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 65 0 Ps 020001 08 Rev od 18.06.2009. god.)

Restitucijsko ročište

Član 332. stav 2. Zakona o parničnom postupku

KADA JE PRVOSTEPENI SUD DATUM I VRIJEME ODRŽAVANJA GLAVNE RASPRAVE ODREDIO PRIJE NEGO ŠTO JE STRANKA PODNIJELA PRIJEDLOG ZA POVRAĆAJ U PREĐAŠNJE STANJE ZBOG PROPUŠTANJA PRIPREMNOG ROČIŠTA DUŽAN JE ZAKAZATI POSEBNO RESTITUCIJSKO ROČIŠTE ILI OBAVIJESTITI STRANKU DA ĆE SE NA RANIJE ZAKAZANOJ GLAVNOJ RASPRAVI PRVO RASPRAVLJATI O OSNOVANOSTI PRIJEDLOGA ZA POVRAĆAJ U PREĐAŠNJE STANJE.

Član 240. stav 1. tačka 2. i član 241. Zakona o parničnom postupku

KAD SE REVIZIJA IZJAVLJUJE SAMO ZBOG POGREŠNE PRIMJENE MATERIJALNOG PRAVA VRHOVNI SUD NIJE OVLAŠTEN PAZITI NA POVREDE ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA KOJE SE NE ODOSE NA STRANAČKU SPOSOBNOST I ZASTUPANJE

(Presuda Vrhovnog suda FBiH: broj: 070-0-Rev-06-001589 od 13.12.2007. god.)

Član 323. stav 2. i član 336. stav 1. Zakona o parničnom postupku

ROK OD OSAM DANA IZ ČLANA 336. ST. 1. ZPP-a ZA ISPRAVKU ILI DOPUNU PODNESKA NIJE PREKLUZIVNI, VEĆ SUDSKI ROK, KOJI SE U OPRAVDANOM SLUČAJU MOŽE PRODUŽITI.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-000289 od 13.3.2008.god.)

Član 456. stav 1. važećeg Zakona o parničnom postupku

Član 495. stav 1. i 2. prethodnog Zakona o parničnom postupku,

Član 145. preuzetog Zakona o parničnom postupku

PRVOSTEPENI SUD JE PRAVILNO POSTUPIO KAD JE DRUGOSTEPENU PRESUDU VIŠEG SUDA OD 16.11.1993. god., DONIJETU PO ŽALBI STRANKE NA PRVOSTEPENU PRESUDU OSNOVNOG SUDA OD 27.9.1990. god., STRANCI DOSTAVIO DANA 21.06.2000. god. PRIMJENOM ODREDBI ČLANA 145. PREUZETOG ZPP-a.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-07-000799 od 8.5.2008. god.)

Član 97. stav 4., 112. stav 2. i 209. Zakona o parničnom postupku

NE POSTOJI POVREDA ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 209. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, AKO SUD U TOKU POSTUPKA OCJENI DA JE U SMISLU ODREDBE ČLANA 112. STAV 2. ZPP-A POTREBNO ODLOŽITI ZAPOČETO ROČIŠTE, A NE NA PRIJEDLOG TUŽITELJA RASPRAVU ODRŽATI U SMISLU ODREDBE ČLANA 97. STAV 4. ZPP-A I BEZ PRISUSTVA UREDNO POZVANOG TUŽENOG.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-001332 od 11.09.2007. god.)

Član 209. i 229. stav 1. tačka 3. Zakona o parničnom postupku

DRUGOSTEPENI SUD JE POČINIO POVREDU ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA KAD JE NA SJEDNICI VIJEĆA, BEZ OTVARANJA RASPRAVE, IZVRŠIO DRUGAČIJU OCJENU DOKAZA – SASLUŠANJA SVJEDOKA, TE TUŽITELJA KAO PARNIČNE STRANKE.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-001064 od 23.08.2007. god.)

Član 384., 385. i 402. stav 1. Zakona o parničnom postupku

SUD NIJE PROCESNO OVLAŠTEN A NI DUŽAN DA U IME STRANKE SAM PREDUJMI TROŠKOVE VJEŠTAČENJA, KADA STRANKA TOKOM POSTUPKA NIJE TRAŽILA OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA TROŠKOVA, POŠTO TO SUD ČINI NA NJEN PRIJEDLOG.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 070-0-Rev-06-000639 od 10.07.2007. god.)

Član 3. i 213. stav 1. i 3. Zakona o parničnom postupku.

IZJAVA O ODUSTAJANJU OD ŽALBE NE MOŽE SE NAKNADNOM IZJAVOM POVUĆI.

(Rješenje Vrhovnog suda FBiH, broj: 070-0-Rev-06-000390 od 20.02.2007. god.).

Nadležnost Suda BiH za rješavanje imovinskih sporova pokrenutih protiv BiH

Član 1. stav 1. i 3. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH

Sud BiH nije stvarno nadležan za rješavanje imovinskih sporova pokrenutih protiv BiH, osim imovinskih sporova navedenih u članu 1. stav 1. i 3. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH dakle sporova između države BiH i entiteta, između države i Brčko Distrikta BiH, između entiteta, između entiteta i Distrikta i između institucija BiH koja vrše javna ovlaštenja i osim imovinskih sporova ako je nadležnost Suda BiH utvrđena zakonima BiH ili međunarodnim ugovorom. Stoga je za sudjenje o sporu za naplatu duga koji se odnosi na isplatu dospjelih anuiteta za izdate obveznice za zapošljavanje koje je stranka uplatila po osnovu Zakona o zajmu za zapošljavanje, stvarno nadležan Općinski sud u Sarajevu u skladu sa odredbom člana 27. stav 2. Zakona o sudovima u Federaciji BiH.

(Rješenje vijeća Upravnog odjeljenja Suda BiH broj UR- 136/07 od 17. 12. 2007. g)

NEMOGUĆNOST SUDA DA IZVRŠAVA SVOJU FUNKCIJU ZBOG NEDOVOLJNOG BROJA SUDACA NE MOŽE SE ISKLJUČIVO RJEŠAVATI PREMA ODREDBI ČLANA 50. STAV 2. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, NEGO IMENOVANJEM POTREBNOG BROJA SUDACA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Gr-62/05 od 13.12.2005. god.)

Član 185. stav 3. i 422. Zakona o parničnom postupku

KAD JE STRANKA UREDNO OBAVIJEŠTENA O DATUMU DONOŠENJA PRVOSTEPENE PRESUDE, NA POČETAK ŽALBENOG ROKA BEZ UTICAJA JE ČINJENICA DA JOJ JE PRESUDA DOSTAVLJENA POŠTOM. ROK ZA ŽALBU PROTIV PRESUDE POČINJE TEĆI PRVOG NAREDNOG DANA NAKON DONOŠENJA PRESUDE I TAJ ROK JE PREKLUZIVAN.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: Rev-949/04 od 15.09.2005. god.)